

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Формування читацької компетентності молодших школярів ДІАГНОСТУВАЛЬНІ РОБОТИ ДЛЯ УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ

Черкаси
2023

УДК 373.016:028

Ф79

Рекомендовано до друку вченою радою КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» .
Протокол №   від   року

Укладачі:

Добровольська Людмила Насибівна, завідувачка відділу початкової освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Кириленко Вікторія Миколаївна, методист відділу початкової освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

У розробці комплексів брали участь члени обласної творчої групи «Формування читацької компетентності молодших школярів»

Рецензенти:

Гаряча Світлана Анатоліївна, завідувачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук;

Колосова Антоніна Іванівна, учитель початкових класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №7 Черкаської міської ради Черкаської області, учитель-методист

Формування читацької компетентності молодших школярів: діагностувальні роботи для учнів 3-4 класів Нової української школи. / під заг. ред. Людмила Добровольська, Вікторія Кириленко. Черкаси: видавництво комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2023.

Формування читацької компетентності молодших школярів – головне завдання учителя початкової школи. Читання з розумінням – важливе наскрізне вміння, яке визначає успішне здобуття освіти. Ефективність читання визначається рівнем сформованості читацької компетентності як пріоритетного компонента освітнього процесу школярів.

У посібнику представлено варіанти діагностувальних робіт, які можна використовувати як для перевірки стану сформованості читацької компетентності учнів ІІ циклу навчання, так і для організації самостійної роботи над текстом (індивідуально, у парі, у групі) за вибором педагога.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних закладів освіти, учнів 3-4 класів, батьків.

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
2.	Варіант 1. Текст «Бабусині хитрощі»	5
3.	Варіант 2. Текст «Як стати знаменитим»	10
4.	Варіант 3. Текст «Пригоди Вужа Ониська»	16
5.	Варіант 4. Текст «Пригоди в кукурудзі»	22
6.	Варіант 5. Текст «Історія бджолиного вулика»	27
7.	Варіант 6. Текст «Обіцянка»	31
8.	Варіант 7. Текст «Пісня весни»	37
9.	Варіант 8. Текст «Про те, як Катруся розмовляла з квітами»	41
10.	Варіант 9. Текст «Працьовита Мишка Рікі»	45
11.	Варіант 10. Текст «Дивовижні пригоди незвичайної Принцеси»	50
12.	Варіант 11. Текст «Чипсануті»	54
13.	Варіант 12. Текст «Як Катруся хотіла вчитися»	59
14.	Варіант 13. Текст «Тисяча парасольок»	63
15.	Варіант 14. Текст «Вірний»	68
16.	Варіант 15. Текст «Хлопчик та білочка»	72
17.	Варіант 16. Текст «Чарівна паличка»	76
18.	Варіант 17. Текст «Чорна кішка, або магічне число «сім»	81
19.	Варіант 18. Текст «Загубилася»	85
20.	Варіант 19. Текст «МА-А-А»	90
21.	Варіант 20. Текст «Гойдалка під кленом»	95
22.	Варіант 21. Текст «Літачок»	99
23.	Варіант 22. Текст «Що приснилося Катрусі?»	103
24.	Варіант 23. Текст «Щасливий день»	108
25.	Варіант 24. Текст «Синичка і ключка чемпіона»	113
26.	Список джерел	117

ВСТУП

Формування читацької компетентності молодших школярів – одне із головних завдань учителя початкової школи. Уміння швидко читати, розуміти прочитане, опрацьовувати інформацію, подану в тексті, робити висновки – лежить в основі читацької компетентності.

Діагностувальні роботи, представлені у посібнику, розроблені членами обласної творчої групи вчителів початкових класів «Формування читацької компетентності молодших школярів» допоможуть педагогам перевірити стан сформованості читацької компетентності учнів 3-4-х класів (як варіант, на початку навчального року для визначення освітніх втрат). Тексти і завдання до них можна використовувати також для організації самостійної роботи учнів (індивідуально, у парі, у групі).

Діагностувальні роботи розробляли:

Міняйло Наталія Миколаївна, Назаренко Тетяна Сергіївна, Нос Людмила Вікторівна, Осадча Оксана Ігорівна, Поліщук Леся Василівна, Шкуренко Алла Юріївна, учителі початкових класів Єрківського ліцею імені Героя України В.М. Чорновола Єрківської селищної ради Черкаської області;

Дубенець Наталія Владиславівна, учитель початкових класів Золотоніської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №3 Золотоніської міської ради Черкаської області;

Маценко Наталія Володимирівна, Кодола Інна Василівна, Стеценко Ольга Володимирівна, учителі початкових класів Навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 – колегіум» Смілянської міської ради Черкаської області;

Коротич Ольга Анатоліївна, учитель початкових класів Смілянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №1 Смілянської міської ради Черкаської області;

Федоровська Оксана Леонідівна, учитель початкових класів Мельниківського ліцею Іркліївської сільської ради Золотоніського району Черкаської області;

Рябенко Руслана Іванівна, учитель початкових класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №30 Черкаської міської ради Черкаської області;

Коваль Юлія Василівна, Назаренко Світлана Григорівна, Романенко Зоя Петрівна, учителі початкових класів Шполянського ліцею №3 Шполянської міської ради об'єднаної територіальної громади Черкаської області;

Стародуб Олена Олександрівна, учитель початкових класів Мліївського ліцею №1 Мліївської сільської ради;

Гаращук Юлія Андріївна, Шляхетко Ольга Михайлівна, учителі початкових класів Черкаської гімназії №9 ім. О. М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області;

Велько Ольга Валеріївна, учитель початкових класів Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Черкаської міської ради Черкаської області;

Ткаліч Алла Василівна, учитель початкових класів В'язівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Вільшанської селищної ради Звенигородського району Черкаської області;

Журавльова Євгенія Олександрівна, учитель початкових класів Канівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Канівської міської ради Черкаської області;

Білоусова Людмила Іванівна, учитель початкових класів опорного закладу освіти «Христинівський ліцей» Христинівської міської ради Черкаської області;

Могилей Надія Михайлівна, учитель початкових класів КЗ «Михайлівський ліцей Михайлівської сільської ради Черкаського району Черкаської області»

Варіант 1

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

БАБУСИНІ ХИТРОЦІ

1 Ох же і свищика подарував дядько Гнат Вадикові! Як справжній соловейко виспіває. Ні в кого у дворі такого нема. Хлопці так і ходять за ним табунцем, все канючать: дай посвистіти! Навіть пташки на деревах, як зачують свист, і собі починають підспівувати.

2 Посвистів Вадик день, посвистів другий, бабуся йому я каже:

3 – Годі тобі вже свистіти! У мене голова обертом іде від того свисту.

4 А Вадик знай свої – не випускає свищика з рота.

5 Тож і розгнівалась на нього бабуся.

6 Забрала, заховала.

7 Ну що тепер робити? Авжеж, порюмсати. Та бабусю нічим не проймеш: не дає свищика і край!

8 Наплакався досхочу Вадик і тихцем міркує собі: «Все одно знайду. Хай тільки з дому кудись піде».

9 Перед обідом пішла-таки бабуся в магазин по хліб. Як почув Вадик, що клацнув замок на дверях, мерщій у другу кімнату і до комоду, де бабуся свої речі тримає. Відсунув верхню шухляду, хутенько поперекидав якісь коробочки з гудзиками, вузлики з клаптиками – нема свищика. Висунув другу шухляду, а там – клубочки з шерстю, недокінчене шитво, кольорові нитки. І раптом у дальньому кутку він побачив гарну синю коробку, перев'язану вузькою червоною стрічкою. Ну, звичайно, цукерки! Вадик і оком не встиг моргнути, як та коробка сама прилипла йому до рук. Покрутив її туди-сюди, потягнув за кінчик стрічки – розв'язав. Обережно підняв кришку... В чудових зелених обгортках щільними рядками лежали великі пузаті цукерки.

10 «Ага, від мене сховала, – ображено подумав Вадик. – Сама їсть, а мені не дає».

11 Він нетерпляче розгорнув цукерку. Надкусив. Від шоколаду й рому в роті стало так смачно, що він і незчувся, як друга половинка опинилася теж у роті. Доївши цукерку, з сумом подивився на порожній папірець, акуратно згорнув його, ніби в ньому щось є, і поклав у коробку.

12 Від тоді й почалось неспокійне Вадикове життя. Тільки бабуся за двері – а він шурх до комоду, в коробку зазирає. Вже старався й не заходити в ту кімнату, не думати про цукерки. А вони, ніби чарівні, так і надять до себе. І

тільки тоді, коли від цукерок лишилися самі обгортки, Вадик остаточно зав'язав на коробці стрічку і більше не торкався її.

13 Спочатку йому було соромно дивитися бабусі у вічі. Але минали дні, бабуся про цукерки й не згадувала, і він постарався швидко забути про них.

14 Якось уранці бабуся витягла для онука новий матроський костюмчик і сказала:

15 – Дивись, ніде не забрудни, поки прийдуть з роботи тато і мама. Ти ж бо сьогодні іменинник. Рости здоровенький і щасливий. – І міцно поцілувала його, навіть свищик віддала.

16 Ледве дочекався Вадик вечора. Ось, нарешті, і мама з роботи прийшла, і тато повернувся. Мама подарувала Вадикові блискучі коричневі черевики, а тато – заводний самоскид.

17 – Ой лишенько! – схаменулась бабуся і поспішила в другу кімнату. За хвилину вона винесла синю коробку, перев'язану вузькою червоною стрічкою.

18 – Оце тобі, внучку. Ти вже прости мене, стару. Забула про них. Все одно натщесерце їх не треба їсти. Саме тепер. От і маму, і тата пригости.

19 Вадикові зробилося так жарко, наче він довго-довго стояв коло гарячої груби.

20 «Зараз вони дізнаються, що там нічого нема!» – з жахом подумав він. Дві великі прозорі сльозини заплутались у віях і ось-ось збирались прокласти на щоках мокрі стежки. Не відаючи, куди себе подіти, Вадик крутнувся і шастонув у ванну кімнату. І вже там, уткнувши лице у волохаті рушники, дав волю сльозам.

21 – І чого це він? – долинув до нього мамин голос.

22 – Такі смачні цукерки, а він ще комизиться, – дивувався тато. – Ану, виходь, імениннику.

23 Вадик постояв ще трохи у ванній, дослухаючись, чи не жартує батько. Нехотя ступаючи, зайшов до кімнати. І від несподіванки швидко-швидко закліпав віями: тато і мама їли справжні шоколадні цукерки. А перед ними стояла та сама синя коробка, яку він недавно власноручно спорожнив.

24 – Бери, – сказала бабуся і весело підморгнула йому.

25 Вадик розгублено подивився на бабуся, на коробку і невпевнено взяв цукерку. Вона була тверда і важка – справжня...

Олег Буцень

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції татексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Вибери головних героїв твору «Бабусині хитрощі»? (Вибери одну відповідь.)
- а) Вадик і бабуся.
  - б) Бабуся і мама.
  - в) Тато і мама.
  - г) Вадик і мама
2. Познач, про що розповідається в тексті ? (Вибери одну відповідь.)
- а) Про свищик
  - б) Про спів соловейка
  - в) Про бабусині хитрощі
  - г) Про тата, який важко працював
3. Що означає слово «рюмсати»? (Вибери одну відповідь.)
- а) сердитися
  - б) плакати
  - в) кричати
  - г) гніватися
4. Що подарував дядько Гнат Вадикові? (Вибери одну відповідь.)
- а) цукерки
  - б) свищик
  - в) машинку
  - г) матроський костюм
5. Що знайшов хлопчик у шухляді? (Вибери правильну відповідь)
- а) олівці
  - б) костюм
  - в) коробку з цукерками
  - г) свищик
6. Визнач жанр прочитаного твору О. Буценья «Бабусині хитрощі»? Впиши назву жанру в подане речення.

Я прочитав(ла) _____ Олега Буценья
«Бабусині хитрощі»

7. Перечитай абзац 9. Запиши, які речі побачив Вадик у комоді, шукаючи свищик?

---

8. Відповідно до тексту визнач, які висловлювання істинні, а які хибні? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	істинні	хибні
Вадик на свищику виспівував як справжній соловейко.	Так	Ні
Бабусі подобалося слухати свист кожного дня.	Так	Ні
Та коробка сама прилипла йому до рук.	Так	Ні
Бабуся винесла синю коробку, перев'язану вузенькою червоною стрічкою.	Так	Ні
В коробці були тільки обгортки від цукерок.	Так	Ні

9. Познач прислів'я, яке передає головну думку твору.

- Ні стиду, ні сорому.
- Совість хоч без зубів, а гризе.
- Сором очей не виїсть.
- Хто сумління не має, той правди не знає.

10. Чому бабуся у Вадика забрала та заховала свищик? Запиши свої міркування.

---

11. Пронумеруй події з тексту в правильній послідовності?

- Перед обідом пішла-таки бабуся в магазин по хліб.
- Хлопці так і ходять за ним табунцем, все канючать: дай посвистіти!
- Вадик розгублено подивився на бабуся, на коробку і невпевнено взяв цукерку.
- Мама подарувала Вадикові блискучі коричневі черевики, а тато – заводний самоскид.

12. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частини (одну частину написано)

Номери абзаців	Назви частин

	Основна частина

13. Як ти розумієш заголовок твору О. Буценья «Бабусині хитрощі»? Запиши щонайменше два можливі пояснення цього заголовка

1. _____

_____

2. _____

_____

14. Що вас найбільше схвилювало або вразило під час читання цього твору? Аргументуйте свою думку.

_____

_____

15. Що відчував Вадик в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словами, які найточніше передають його емоційний стан.

Коли їв цукерки які знайшов у шухляді, він відчував _____

_____

Коли бабуся подарувала йому ту саму коробку цукерок, він відчув _____

_____

17. Які зміни відбулися в поведінці головного героя після певної події? (Перечитай абзац 19, 20) Запиши їх.

_____

_____

18. Що стало уроком для Вадика в день його народження? Запиши свої міркування.

_____

_____

Які висновки для себе ви зробили, прочитавши твір О. Буценья «Бабусині хитрощі». Запишіть їх.

_____

_____

_____

Варіант 2

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЯК СТАТИ ЗНАМЕНИТИМ

(оповідання)

1. Сьогодні Гонта ходив якийсь не такий... Замріяний, зітхає... Взагалі, його звати Дмитро, а Гонта – прізвище. Але Дмитриків у нашому класі аж чотири! Спочатку, коли вчителька Олена Станіславівна казала: «Дмитре, до дошки!», вставали відразу четверо хлопців. А вже за тиждень – жоден. Бо кожний сподівався, що то не його викликають. Тоді вона стала називати їх на прізвища. І тепер вже ніхто не міг сказати: «А я думав, що то батьків Дмитра Скальського до школи викликають!» Так і приліпилося: Гонта і Гонта. Його навіть мама тепер так іноді називає. А ще, буває, перекручують і звать Гонкою. Це через те, що він на перервах ганяє, як болід на «Формулі-1».

2. Та сьогодні мій друг чомусь став тихим і непомітним. Я не дуже й переймався, може, у нього просто живіт болить. Але коли весь останній урок він не зводив очей з кирпатої Ольки Синиці, я зрозумів: все, пропав хлопець – закохався! Це ж тепер ні кіно з ним не подивишся, ні в комп'ютер не пограєш. Лише про неї думатиме. Ні! Товариша треба негайно рятувати.

3. Я взяв Дмитра за лікоть і привів його додому. Він, здається, навіть не помітив, що я хазяйную в нього на кухні. Ой, забув назватися! Я – Сашко Квасоля. Люблю попоїсти, а ще люблю всілякі вигадки. Тож зробивши канапки, я приніс їх до кімнати Гонти. А той... сидить, втупившись у фотокартку нашого класу. І чого дивитися – сьогодні ж усіх бачив!

4. – Гонта! Ти що це робиш?!

– Нічого... Дивлюся... – а голос такий тихенький!

– На кого? А... – здогадався я. – Ти що, закохався в цю Ольку Синицю?! Та вона ж як справжня синиця – тільки щось цвірінькає й крутиться туди-сюди.

– Закохався? Та ні... не закохався.

Ну, я майже заспокоївся й навіть уже руку до канапок простягнув.

– Тільки вона мене не помічає...

– Ну то й що? – здивувався я.

Але Гонта був такий сумний! Мені його навіть шкода стало.

– Чого це вона не помічає? – вирішив я його розрадити. – Он сьогодні вчителька помилилася, Гонкою тебе назвала. Всі засміялися, і вона також.

– То їй сусідка анекдот розказала...

І зітхнув так гірко-гірко.

5. – Та подумаєш, не помічає! Помітить!

– Як це? – стрепенувся Дмитро.

– Потрібно, щоб ти прославився! – авторитетно виголосив я.

Гонта аж засяяв.

– А як же я можу стати відомим?

– Ідея! Ти ж футбол любиш?

– Так.

6. – Тоді давай станеш відомим футболістом. Як Андрій Шевченко, ось! Тренування починаємо негайно!

Я вхопив із кутка м'яча й подав пас Гонті. Дмитро чомусь підстрибнув, і м'яч пролетів якраз у нього під ногами. Потім ударився об стіну, відскочив угору, ледь не зачепив люстру, стукнувся об книжкову полицку. Поличка відірвалася, й книжки боляче гепнулися мені на ногу, але м'яч не вгамувався. Він залетів на шафу й скинув звідти порожній круглий акваріум – у Гонти колись були рибки. І треба ж такому статися – акваріум упав точнісінько на Гонту.

7. Коли курява від книжок трохи вляглася, я побачив, що на підлозі сидить Дмитро з акваріумом на голові.

– Ой, Сашко... – загув він ніби з колодязя. – Я не встиг тобі сказати, що я футбол люблю по телевізору дивитися. А грати не вмію...

– Гм... Виходить, не стати тобі відомим футболістом. Хіба що... космонавтом! – чесно, друзі, я намагався втриматися й не сміятися, але він так кумедно виглядав з отим шоломом на голові!

8. Щоб зняти акваріум, довелося добряче намилити цьому космонавту вуха – ніяк вони не хотіли вилазити. Але моя душа й далі вимагала дії.

– Так, космонавтом ставати довго – треба ще школу закінчити, потім у інституті вчитися... І футболістом також довго... – ідеї крутилися у мене в голові. – Може, ти якийсь інший спорт любиш?

– Ні! Не хочу більше ніякого спорту!

9. Дмитро значно пожвавішав відтоді, як ми почали думати про славу. Все ж таки спорт – це сила! Але в мене в животі забурчало, і я згадав про канапки.

– Слухай! Я знаю ще одного знаменитого чоловіка!

– Спортсмена? – підозріло перепитав Гонта.

– Навпаки! Є такий собі Мануель Урибе, мексиканець. Так от він важив 580 кілограмів! Його через це навіть до книги рекордів Гіннеса записали! Так що сідай, їж.

10. Гонта слухняно став запихати в себе хліб із паштетом.

– Їж, їж. Я ще тобі зараз дуже солодкого чаю принесу й цукерки, а ще я там кашу бачив, і яйця в холодильнику є. Якщо гарно їстимеш, то швидко станеш

найтовщим хлопцем! Тебе по телевізору показуватимуть! Тільки не рухайся! Щоб потовщати, треба їсти багато солодкого, багато булок і тістечок. А ще – у жодному разі не рухатися! Ніякого спорту!

11. Я носив і носив у кімнату їжу, а Дмитро боявся зайвий раз навіть рукою ворухнути.

– Усе, більше не можу, – простогнав він, доїдаючи тарілку каші після 5 канапок і миски пластівців.

– Як це «не можу»? Треба себе пересилити! Тобі ще треба з'їсти оці котлети, півбатона, пакунок печива...

– У мене вже живіт болить. І спина болить – я не можу сидіти й не рухатися! Слухай, Сашко, а як той мексиканець ходить?

– Е-е-е... Взагалі-то він ходити не може. Лежить увесь час. Ти ж подумай – 580 кілограмів, це ж – ого-го!

12. Дмитро задумався.

– Знаєш, моя мама важить 58 кілограмів. Це виходить, я повинен стати, як 10 моїх мам?! Не хочу! – обурився.

13. – Тоді я не знаю, як тобі прославитися... – але розгубився я не надовго. – Слухай, може, ти гарно співаєш? Станеш відомим співаком...

– Мені казали, що й співати треба вчитися...

– Дурниці! Знаєш, які таланти бувають?! Може й ти талант, тільки ще не відкритий! Співай! – закомандував я й усівся слухати.

14. І Гонта заспівав. Ой, краще б я цього не пропонував! Від його виску тремтіли шибки, надворі почали підспівувати коти, і злякано заскавучав собака. А потім, мабуть, замість барабанів, сусіди стали стукати по батареях. – Досить! Не співай! – я ледве перекричав його.

Гонта невдоволено замовчав. Він, здається, пишався собою.

– А я й не знав, що так голосно можу співати!

– Знаєш, Дмитре, співом ти можеш прославитися лише як найгірший співак України! – розкритикував його я, прочищаючи вухо. – Не ображайся.

– Пхе... ображатися на тебе... – Але, здається, все ж таки образився. – А як ще люди ставали знаменитими?

15.– Ну... Є видатні письменники, вчені, актори, лікарі... Але для цього треба довго вчитися...

– А щоб відразу? – не вгавав Гонта.

– О! Згадав! Був такий собі Герострат, я про нього в енциклопедії прочитав. Ось хто швидко прославився! Жив аж 2000 років тому, але його досі пам'ятають.

– Мабуть, щось видатне зробив?

– Він спалив храм Артеміди. Правда, його через це стратили...

16. – Не буду нічого підпалювати! Взагалі, всі твої ідеї якись дурнуваті! – чогось розсердився Дмитро.

– А розумних ідей, щоб раптом стати відомим, немає! – відказав я.

– А мені дурна слава не потрібна! І взагалі... не заважай мені. Я уроки робитиму!

Отак завжди! Я придумую, придумую, а потім ще й винний.

17. А та Синиця таки помітила Гонту. Він не посоромився й на день Святого Валентина їй валентинку подарував. Тепер разом сидять, уроки вчать.

А я ще стільки ідей мав!

Оксана Давидова

1. Скільки Дмитриків навчалося в одному класі? *(Вибери одну відповідь)*
  - а) три
  - б) два
  - в) чотири
  - г) п'ять
2. Хто є оповідачем твору? *(Вибери одну відповідь)*
  - а) Сашко Квасоля
  - б) Дмитро Гонга
  - в) Оля Синиця
  - г) Дмитро Скальський
3. Що порадив друг Дмитрові, щоб на нього звернула увагу Оля? *(Вибери одну відповідь)*
  - а) змінити зачіску
  - б) придбати модний смартфон
  - в) прославитися
  - г) подарувати дівчинці подарунок
4. Що подарував Дмитро Олі? *(Вибери одну відповідь)*
  - а) валентинку
  - б) цукерки
  - в) книгу
  - г) листівку
5. Чому Дмитро хотів прославитися? *(Вибери одну відповідь)*
  - а) щоб привернути увагу Олі
  - б) щоб стати відомим на весь світ
  - в) щоб прославити свою родину
  - г) щоб всі друзі йому заздрили

6. Що відчував Дмитро, коли втілював ідеї свого друга? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає його емоційний стан.

Коли Дмитро намагався повторити рекорд Мануеля Урибе, він відчував

Коли Сашко запропонував йому повторити вчинок Герострата, хлопчик відчував _____

7. Що з наведеного відбувалося насправді?

Подія	Це було насправді?	
Сашко Квасоля любив попоїсти	ТАК	НІ
Сашко Квасоля запропонував Дмитрові тренуватися, щоб стати космонавтом.	ТАК	НІ
Сашко Квасоля заздрив Дмитрові	ТАК	НІ
Дмитро не захотів здобути слава Герострата	ТАК	НІ
Дмитро і Оля стали сидіти разом.	ТАК	НІ

8. Яка головна тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) розповідь про те, як можна прославитися
- б) розповідь про те, яка може бути слава
- в) розповідь про веселі пригоди друзів
- г) розповідь про дружбу між хлопчиками

9. Поясни, як ти розумієш вислів «дурна слава»? Наведи два приклади «дурної слави».

---

10. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

1. Сашка можна вважати вигадливим, тому що _____

2. Сашка можна назвати справжнім другом, оскільки _____

11. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією твору?

---

12. Пронумеруй події, згадані в тексті, так, як вони відбувалися в творі. (Першу подію позначено.)

Подія	Послідовність події у творі
Дмитрик подарував валентинку.	
Сашко пропонує Дмитрикові стати найтовщою людиною у світі	
Дмитрик випробовує свої вокальні здібності	
Сашко знімає акваріум з голови Дмитрика.	
Дмитро ходив засмучений.	1
Сашко пропонує Дмитрові стати футболістом.	
Дмитро сів робити уроки.	

13. Як ти розумієш заголовок твору «Як стати знаменитим»? Запиши свою назву цього твору.

---

14. Чому, на твою думку, Дмитрик не захотів продовжувати спроби «ставати знаменитим»? Як би ти вчинив на місці Дмитрика?

---

15. Яким чином, на твою думку, можна прославитися? Наведи два приклади.

1. _____

2. _____

16. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що Дмитро хотів прославитися:

1. _____

2. _____

17. Доведи, що Дмитрикові таки вдалося привернути увагу Олі. Наведи свої приклади, яким чином можна привернути увагу хлопчика чи дівчинки.

---

18. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказати весь твір. Заповни таблицю.

Частина	Номери абзаців	Назва частини
1	1-4	
2	5-8	
3	9-12	
4	13-14	
5	15-16	
6	17	

Варіант 3

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

<https://tales.org.ua/volodar-makutsy-abo-pryhody-vuzha-onyska/>

***

- Якось Онисько повертався з прогулянки додому й побачив Джека. Жук порався коло якоїсь чудернацької прямокутної штуки з тонкої лози та лопухів.
  - Що це ти таке цікаве майструєш? – запитав Онисько.
  - Це повітряний змій, – гордо відповів Джек. – Я назву його Зеленим Драконом!
  - І навіщо він тобі? – поцікавився вуж.
  - Запущу – нехай літає над городом.
  - Ти ба! – вигукнув Онисько. – Він уміє літати?!
  - Ще й як! – підтвердив колорадський жук.
  - А я можу про це тільки мріяти, – зітхнув Онисько. – Слухай, – додав він, – можна я з тобою позапускаю цього Дракона?
  - Згода, – дозволив Джек, – мені якраз потрібен помічник.
- Жук прив'язав до змія довгу тонку мотузку, і Зелений Дракон був готовий до запуску.
  - Тримай якомога міцніше цю линву, – жук подав кінець мотузки Ониськові, а сам взявся за неї ближче до змія й побіг проти вітру.

За хвилину змій зринув у небо. Його підхопив вітерець і піднімав попід хмари.

Онисько тримав кінець мотузки зубами, Джек вхопився поруч, і вони поспішили за змієм.

3. Раптом Джек перечепився через грудку, випустив з лапок лину й гепнувся на землю. Онисько тримав далі Зеленого Дракона, але той здіймався щораз вище і вище.

Вітер дужчав, і Онисько відчув, що він вже не торкається землі. Змій линув у височінь, а на кінці мотузки метлявся Онисько. Він теж кудись линув!

Вуж хотів закричати «Ура! Дивіться всі: я лечу!!!», та згадав, що рот зайнятий линувою. Тоді глянув донизу, щоб угледіти Джека, і... перелякався: змій підняв його так високо, що в Ониська запаморочилося в голові. Джек з висоти здавався малесеньким, як макове зерня. Він біг за Ониськом, розмахував лапками і щось незрозуміле кричав.

«Ну все, я впаду і розіб'юся, – думав Онисько. – Виявляється, що літати не так уже й приємно. Навіть трохи страшно. Особливо коли й закричиш, бо відразу впадеш. Не думав, що мій перший у житті політ може стати останнім...»

Ураз вуж побачив прямо перед себе гілки якогось дерева. Він миттю вхопився хвостом за одну з них, одночасно розтиснувши щелепи. На щастя летючого вужа, його повітряний шлях перегородила висока верба, що росла край городу. На її верхівці й опинився Онисько.

4. У цей час на крики Джека позбігалися Одарочка, Евридіка й Кузя. Всі вони стояли під вербою, задерши голови.

– Як ти там, Ониську?! – загукала до вужа Евридіка.

– Привербився! – кинув у відповідь Онисько. – Але мені б якось приземлитися!

– То злазь! – запропонував Кузя.

– Не можу! – замотав головою Онисько, міцно обвивши гілку. – Я впаду!

– Не бійся, я допоможу тобі спуститися! – намагалася заспокоїти товариша Одарочка.

Вона спробувала залізти на вербу. Та щоразу, коли чіплялася лапками за кору, Жабка зривалася й падала додолу.

– Нічого не вийде, – сказав Джек, – у тебе ж перетинки між пальцями.

– Ось тобі й маєш, – похнюпилась Одарочка. – Виявляється, жабки не вміють лазити по деревах.

– Зніміть мене звідси! – ледь не плакав Онисько.

– Доведеться почекати, друже, поки ми зробимо драбину, щоб тебе дістати! – гукнув Джек. – Посидь там трохи.

5. Усі пішли майструвати драбину. Онисько залишився сам на вершечку високої верби.

Вечоріло, на небі з'являлися перші зірки.

Мимоволі Онисько замилувався зоряним небом. Спочатку, щоб час летів швидше, вуж рахував ті дивовижні далекі вогники. Потім Онисько почав мріяти: як би було цікаво полетіти туди, в далекий космос, побувати на котрійсь із недосяжних планет і подивитися, чи ростуть на ній такі-от корисні рятівні верби, як ця, що стала його нічним притулком. Дізнатися, чи роблять інопланетні колорадські жуки повітряних зміїв і чи запускають на них у небезпечні повітряні мандрівки інопланетних вужів...

Онисько так замріявся, що незчувся, як і заснув. Йому снилася височенна драбина, по якій до нього на вербу намагалася видертися інопланетна жабка Одарочка. Але вона весь час падала з нижніх щаблів і розчаровано бурчала:

– Я зробила важливе відкриття: по драбинах жабки теж не вміють лазити...

Потім на драбину заліз інопланетний Джек і щосили потягнув Ониська за хвоста.

– Час додому, друже! Зараз я тобі допоможу...

– Не треба!!! – зарепетував уві сні Онисько і... прокинувся.

6. Перед ним таки був Джек, але не інопланетний, а звичайний, колорадський.

Він стояв на вершечку драбини, притуленої до верби, й легенько смикав Ониська за хвоста.

Коли друзі успішно спустилися на землю, Онисько промовив:

– Я довго дивився на зоряне небо й мав достатньо часу, щоб дещо обмізкувати.

І знаєте, про що я подумав? Про те, що на жодній планеті немає таких вірних друзів, як ви.

*Сашко Дерманський, уривок з книги
«Володар Макуци або Пригоди Вужа
Ониська»*

Виконай завдання. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є головним героєм пригоди? (Вибери одну відповідь.)

- а) жук Джек
- б) жабка Одарочка
- в) вуж Онисько
- г) Зелений Дракон

2. Що змайстрував Джек? (Вибери одну відповідь.)

- а) повітряного змія
- б) скрипочку
- в) інопланетний корабель
- г) будиночок

3. Онисько тримав кінець мотузки.... (Вибери одну відповідь.)

- а) хвостиком
- б) руками
- в) задніми лапами
- г) зубами

4. Як так сталося, що змія тримали Джек та Онисько, але у височінь здіймався лише вужик? (Вибери одну відповідь.)

- а) Онисько посварився із Джеком і полетів сам.
- б) Джек перечепився через грудку, випустив з лапок линву й гепнувся на землю.
- в) Кузя пхнув Джека і той упав.
- г) Джек передумав разом з Ониськом запускати змія.

5. Як вужик зміг зупинити політ? (Вибери одну відповідь.)

- а) вхопився хвостом за гілки дерева
- б) розкрив рота і впав
- в) змій зламався
- г) вітер ущух

6. Які емоції переживав Онисько в даних ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає його емоційний стан.

Коли Онисько побачив унизу Джека, крихітного, як макове зерня, він _____

Коли зрозумів, що літати не так уже й приємно, а навіть трохи _____

7. Онисько пожартував, що він «привербився». Що означає це слово? Запиши свою думку.

А якби він зачепився хвостиком за гілочки клена, то яке б слово могло «народитися»?

---

8. Про що мріяв вужик, поки він чекав своїх рятівників? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Мрії вужика	Чи мріяв про це насправді?
-------------	----------------------------

Як би було цікаво полетіти туди, в далекий космос, на якусь планету.	Так	Ні
Цікаво, чи ростуть на тій планеті такі ж рятівні верби?	Так	Ні
Чи роблять колорадські жуки нові машини?	Так	Ні
Чи запускають на них у мандрівку вужів?	Так	Ні
На тих зміях літають тільки інопланетні вужі?	Так	Ні

9. Як Онисько потрапив знову на землю? (Вибери кілька відповідей.)

- а) На драбину заліз інопланетний Джек і щосили потягнув Ониська за хвоста.
- б) Джек зіштовхнув Ониська.
- в) Він стояв на вершечку драбини, притуленої до верби, й легенько смикав Ониська за хвоста.
- г) Евридіка залоскотала Ониська і той сам упав з верби.

10. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) історія про дружбу
- б) історія про те, як використовувати повітряного змія
- в) історія про дерева
- г) історія про відносини між людьми

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Герої цієї історії є справжніми друзями, бо _____

_____

Я вважаю, що дружба дуже потрібна, бо _____

_____

12. Пронумеруй події так, як вони відбувалися в тексті.

Події	Послідовність подій у творі
На щастя летючого вужа, його повітряний шлях перегородила висока верба, що росла край городу.	
Вечоріло, на небі з'являлися перші зірки.	

Жук порався коло якоїсь чудернацької прямокутної штуки з тонкої лози та лопухів.	
І знаєте, про що я подумав? Про те, що на жодній планеті немає таких вірних друзів, як ви.	
Змій линув у височінь, а на кінці мотузки метлявся Онисько. Він теж кудись линув!	

13. Які риси характеру притаманні вужикові Ониськові? Підкресли слова, які правильні, на твою думку.

Ворожість, мрійливість, цікавість, відповідальність, винахідливість, дружелюбність, довірливість, байдужість, витримка, доброта, щирість.

14. Який би заголовок ти підібрав до цього твору? Поясни своє рішення.

---

15. Поеднай персонажа твору і його характеристику.

Вужик Онисько	<i>Винахідник, інопланетний, колорадський, відповідальний, наполегливий, макове зернятко, вірний друг.</i>
Жук Джек	<i>Інопланетна, співчутлива, наполеглива, розчарована, буркотлива, справжня подруга.</i>
Жабка Одарочка	<i>Ризиковий, мрійник, відчайдух, наляканий, чесний, терплячий, недовірливий, сильний, літаючий.</i>

16. Запропонуй інший кінець цієї історії.

---

17. Яке речення, на твою думку, є висновком історії. Запиши. Поясни свою думку.

---

18. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказати весь твір.

1. _____.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

19. Запиши прислів'я про дружбу, котрі тобі пригадалися.

---

20. Чи вважаєш ти себе вірним другом? Аргументуй свою відповідь.

Варіант 4

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ПРИГОДА В КУКУРУДЗІ

1. Ви, звичайно, знаєте, що є такий острів – Ява. Ну, так Ява – це не острів. Ява – це мій друг і напарник. Ява Рень. Чого він Ява, питаєте?

Та то він себе сам так назвав, коли йому ще й року не було. Чи то воно, пискля мале, хотіло сказати «Я Ваня», а вийшло «Ява». Чи то «Іван» у нього так прозвучало (бо насправді його Іваном звать), але приклеїлось оте «Ява» до нього на все життя. Навіть міліціонер, що живе в нашому селі, так його називає.

2. Хороший хлопець Ява. Мій найкращий друг. Видумляка – якого світ не бачив. Весь час різні штуки вигадує. Завжди вигадки Явині були романтичні і

захоплюючі. А його ідеї запалювали і надихали. І як же я здивувався, коли раптом (це було ще весною) Ява запропонував:

3. – Давай, Павлушо, виведемо новий сорт кукурудзи. Я чув, що селекціонери дуже поважні люди – не менше космонавтів.

4. – Тю, – кажу, – на тебе. Не хочу бути селекціонером, хочу бути льотчиком. Та й не вірю, щоб ми щось вивели. Ні!

5. Крепко ми тоді посварилися. Ціле літо майже не бачились. І зустрілись тільки, як почались заняття в школі. І раптом Ява каже:

6. – Знаєш, Павлушо, а я ж новий сорт кукурудзи таки посадив. Знайшов качанище – ну як поросля. Вилущив насіння. Ох і насіння! Якби я тобі однією насіниною по лобі вцілив – отакенну гулю б набив... Я цілий рядок своїм сортом засадив. Ще й кілочки повтикав – для пам'яті, щоб не сплутати.

7. – Ну й що? – нетерпляче питаю. – Виріс твій сорт?

8. – Та мабуть. Давай удвох підем сьогодні подивимось.

9. Я бачу, що його така нетерплячка взяла, – погодився. Може, справді хлопець новий сорт одкрив!

10. Пішли ми. Вийшли за село. Обабіч шляху суцільною стіною, наче ліс, стоїть кукурудза, височенна, метрів зо три, а то й більше. Добрих кілометрів зо два протьопали. Нарешті Ява каже:

11. – Отут. Пішли, тепер углиб треба. Звернули ми з шляху і – в кукурудзу. Ява попереду, я – за ним. І одразу – наче в джунглі потрапили. Ох і густа кукурудза. Руками весь час доводилося листя розсувати, щоб по пиці не вдарило. А тут ще й портфель заважає – чіпляється. Яву я одразу з очей згубив. Тільки по шурхоту чую, куди йти.

12. – Ну як? Скоро вже твій сорт?

13. – Ні ще. Густо дуже, – і в голосі, чую, вже нема тої бадьорості.

14. – Слухай, – кажу, – ти ставай навкарачки і повзи. Бо так ніколи тих кілочків не побачиш.

15. Сказав – і собі став на чотири, портфель у зуби, щоб не заважав, і порачкував, наче собака в цирку. Повзу і мовчу – з портфелем у зубах багато не наговориш. На всі боки роздивляюсь – кілочків шукаю. З розгону прямо носом у Явині штани ткнувся. Дивлюсь, він теж з портфелем у зубах. Сіли ми, портфелі з рота повипускали – відсапуємось.

16. – Слухай, – кажу я, – може, ти не кукурудзу, може, ти гудзика посадив, щоб штани вирости, брехуняко цибатий.

17. – Носа твого я посадив.

18. – Ну, – кажу, – досить. Мені твоє мічурінство в печінках сидить. Я пішов додому. Я їсти хочу. Де мій портфель?

19. – Там, де ти його поклав.

20. Ліг я на землю, почав роздивлятися. Пороху наковтався, а портфеля не бачу.
21. – Це ти, – кажу, – ти винен. Поповз кудись. Через тебе ми портфелі загубили. Попробуй їх тепер знайти у такій гущині.
22. – Яво, – сказав я, – давай плюнемо на портфелі і підемо додому. Пообідаємо, а тоді прийдемо за портфелями. А то я так їсти хочу, що аж у голові паморочиться.
23. І тут виявилось, що ми заблукали. Ява зітхнув. Я подивився в небо. «Чудасія, – подумав я, – космонавти літають у безмежному небі, серед зірок, за сотні кілометрів від землі і – нічого. А ми в кукурудзі заблудилися. Кіно!» Сонце почало сідати, наближався вечір. Ми з жахом думали про своє майбутнє. Ми не бачили виходу.
24. І раптом просто з неба, десь близько, хтось дуже голосно сказав:
25. – Говорить Київ. Вісімнадцять годин. Передаємо бесіду на тему «Боротьба за високі врожаї кукурудзи».
26. Нас – наче хто підкинув.
27. – Яво, – кричу, – це ж радіо у селі заговорило. Ми врятовані.
28. – Павлушо! Побігли, поки говорить. А то замовкне, знову заблудимось.
29. І ми рвонули. Ох же ж і рвонули ми! Аж зашуміло.
30. Та не встигли ми пробігти кілька кроків, як Ява об щось перечебився і гепнувся на землю. Я з розгону – на нього. Прочумались, посідали, дивимся – а то наші портфелі. Ну як у казці прямо. Ми так і засміялися дурним щасливим сміхом.

Всеволод Нестайко

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору? (Вибері одну відповідь.)
  - а) Ява
  - б) Павлуша
  - в) оповідач – учасник подій, який усе бачив
  - г) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)
2. Що запропонував вивести Ява? (Вибері одну відповідь.)
  - а) новий сорт пшениці
  - б) новий сорт ячменю
  - в) новий сорт кукурудзи
  - г) новий сорт винограду
3. Ким хотів стати у дорослому житті Павлуша? (Вибері одну відповідь.)
  - а) інженером

- б) космонавтом
- в) агрономом
- г) льотчиком

4. У місці висадки кукурудзи, Ява повтикав кілочки, щоб (вибери одну відповідь.)

- а) підв'язати кукурудзу
- б) видно було здалеку
- в) не сплутати, для пам'яті
- г) позначити новий сорт кукурудзи

5. Хлопці, звернувши в кукурудзу, потрапили, наче в

- а) савану
- б) джунглі
- в) ліс
- г) тропіки

6. Що відчував Павлуша та Ява в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає його емоційний стан.

Коли Ява запропонував вивести новий сорт кукурудзи, Павлуша відчув

_____.

Коли Ява запропонував піти в поле подивитися на кукурудзу, його взяла

_____.

7. Перечитай абзац 23. Як ти вважаєш, чому хлопці з жахом думали про своє майбутнє? Запиши свою думку.

_____

8. Що з наведеного є правдивим? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді	
Ява – видумляка – якого світ не бачив.	ТАК	НІ
Павлуша не хотів бути селекціонером, а хотів бути льотчиком.	ТАК	НІ
Ява з Павлушею добрих кілометрів зо три протьопали в пошуках.	ТАК	НІ
І тут виявилось, що хлопці заблукали/	ТАК	НІ
Хлопці підійшли до села о дев'ятнадцятій годині.	ТАК	НІ

9. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) розповісти про те, як хлопці новий сорт кукурудзи вивели.
- б) розповісти про дружбу Яви та Павлуші.

в) розповісти про те, як хлопці шукали, посаджений Явою новий сорт кукурудзи.

г) розповісти про пригоду двох друзів.

10. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Ява з Павлушею посварилися, бо _____

Павлуша вважав, що портфелі вони згубили, тому що _____

11. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

12. Пронумеруй події, згадані в тексті, так, як вони відбувалися в реальному житті. (Першу подію позначено.)

Послідовність подій у творі	Послідовність подій у реальному житті
Ява пропонує вивести новий сорт кукурудзи.	
Наче в джунглях, хлопці подорожують по кукурудзяному полю.	
Здається, що Павлуші Явине мічурінство в печінках сидить.	
І тут виявилось, що хлопці заблукали.	
До Яви та Павлуші долинула бесіда на тему «Боротьба за високі врожаї кукурудзи».	1

13. Ява – це ... . Запиши щонайменше два можливі пояснення цього слова.

1. _____

2. _____

14. Як, на твою думку, Павлуша ставиться до Яви? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

_____

_____

_____

_____

15. Ява довго не міг знайти посажену ним кукурудзу в полі. Тому Павлуша запропонував

- а) руками весь час розсувати листя кукурудзи і рухатись далі.
- б) стати навкарачки і повзти, щоб побачити кілочки якими була помічена кукурудза.
- в) залишити портфелі, щоб не заважали шукати новий сорт кукурудзи.
- г) відмовитися від пошуку кукурудзи і піти додому.

16. Чому, на твою думку, в голосі Яви ставало все менше і менше бадьорості (абзаци 11-13)? Запиши свої міркування.

---

17. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що Павлуша вважав Яву своїм найкращим другом.

1. _____

2. _____

18. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказати весь твір. Заповни таблицю.

Частина	Номери абзаців	Назва частини
1	1-4	
2	5-9	
3	10-17	
4	18-22	
5	23-30	

Варіант 5

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ІСТОРІЯ БДЖОЛИНОГО ВУЛИКА

1. Усі знають, що найкорисніша комаха на світі – бджола. Вона не тільки збирає цілющий мед, дає віск, лікувальну пергу. Бджола в час цвітіння опилює сади та городи. А без цього годі сподіватися на врожай.

2. Тим часом, у давнину домашніх бджіл не було. Були тільки дикі. Жили вони в дрімучих лісах, і за помешкання їм правили дупла дерев, земляні нори та розколини в скелях.
3. Щоб добути мед, людина руйнувала бджолині житла, і бджоли цілими роями гинули.
4. Згодом якийсь охочий до меду мудриголова надумав приручити бджіл. Адже мати мед під самісінькою хатою куди зручніше, ніж шукати його в дикій пущі. Повидовбував він у дерев'яних колодах дупла, переселив туди кілька диких роїв і заходився пасічникувати. Згодом і сусіди взялися за це принадне діло. А далі й сусіди сусідів...
5. Треба однак сказати, що ці нехитрі бджолині оселі мало чим відрізнялися від тих, які дарувала бджолам сама природа. Тому й називали їх "дуплянками".
6. Поступово люди заводили дуплянок більше й більше. От тільки мед з них доводилось видобувати давнім способом – дуплянку розбивати й тим самим прирікати бджіл на загибель.
7. Поклав край такому жорстокому пасічникуванню один добросердий і винахідливий чоловік. Жив він в Україні, на Чернігівщині. А звали його Петро Іванович Прокопович. Він хоч і належав до заможного роду, але не гребував простою селянською працею.
8. Тому купив собі шмат поля, викопав під житло землянку й завів невеличку пасіку. Петро Іванович не лише доглядав її. Він постійно спостерігав за таємничим бджолиним життям і розмірковував, як би то зробити так, щоб раз і назавжди захистити золотокрилок від лютої біди. Саме йому спало на думку злагодити зовсім новий, ще ніким не бачений вулик. Кажуть, усе геніальне – просте. Отож і витвір Петра Івановича нібито не являв нічого особливого. Відмінність його була в тому, що вулик накривався окремою накривкою.
9. Коли випадала потреба перевірити, що діється в бджолиному помешканні, пасічник просто піднімав цю накривку й оглядав усе без будь-яких перешкод. Та найголовнішим було інше. Прокопович першим у світі почав вставляти у вулик рамки із вощиною. А це вже була придумка справді геніальна. Бо коли бджоли наповнювали медом стільники, то можна було спокійнісінько вийняти рамки, прокрутити на центрифусі – й одержати бджолиний дарунок без жодних клопотів і для пасічника, й для бджіл.
10. Нам не відомо, хто з людей першим додумався, як видобувати вогонь. Хто злагодив перше у світі колесо чи спустив на воду перший рукотворний пліт.
11. Але ми напевне знаємо, хто подарував бджолам і всім бджолярам свій неоціненний вулик.

Анатолій Григорук

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції татексту.
Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Найкорисніша комаха – це... (Вибери одну відповідь)
  - а) Комар
  - б) Джміль
  - в) Бджола
  - г) Оса
2. Що робить бджола в час цвітіння? (Вибери одну відповідь)
  - а) Опилює
  - б) Зрошує
  - в) Нюхає
  - г) Літає
3. Як називали бджіл? (Вибери одну відповідь)
  - а) Березовиками
  - б) Піддубниками
  - в) Дуплянками
  - г) Медянками
4. Де жив винахідливий чоловік? (Вибери одну відповідь)
  - а) Чернігівщина
  - б) Київщина
  - в) Черкащина
  - г) Одещина
5. Винахідника звали... (Вибери одну відповідь)
  - а) Петро Іванович Прокопович
  - б) Василь Іванович Прокопович
  - в) Іван Іванович Прокопович
  - г) Тарас Іванович Прокопович
6. Прокопович першим у світі почав... (Вибери одну відповідь)
  - а) Вставляти у вулик рамки з вощиною
  - б) Розплавляти вощину
  - в) Продавати мед
  - г) Пригощати медом

7. Визнач жанр прочитаного тексту. Впиши назву жанру в подане речення.
Я прочитав(ла) _____ Григорія Григорука «Історія бджолиного вулика».

8. Перечитай **абзац** 7. Знайди та запиши, які риси характеру мав винахідник.

---

9. Як ти розумієш заголовок твору «Історія бджолиного вулика»? Запиши два підтвердження з тексту.

1) _____

2) _____

10. Познач прислів'я, які передають головну думку твору.

- Добру людину бджола не кусає.
- Чужа земля радості не додасть.
- В кого бджоли, в того й мед.
- Кожна голова має свій розум.
- Пронумеруй події з тексту у правильній послідовності.

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Тим часом у давнину домашніх бджіл не було. _____

Бо коли бджоли наповнювали медом стільники, то _____

12. Відповідно тексту визнач, які висловлювання істинні, а які – хибні.

Подія		
Щоб добути мед, людина руйнувала бджолині вулики.	Так	Ні
Петро Іванович належав до заможного роду.	Так	Ні
Поступово люди все більше руйнували бджолині сім'ї.	Так	Ні
Петро Іванович не лише доглядав бджілку, а й спостерігав за нею.	Так	Ні
Ми знаємо хто подарував бджолам вулик.	Так	Ні

13. Наведи твердження з тексту на доказ того, що людина знищувала бджіл.

14. Що на твою думку сталося б з бджолами, якби Петро Іванович не поклав край жорстокому пасічкуванню. Запиши свої міркування.

15. Пронумеруй події з тексту у правильній послідовності.

- Поступово люди заводили дуплянок більше і більше.

- Бджола під час цвітіння опилує сади і городи.
- Поклав край такому жорстокому пасічникуванню один добросердий і винахідливий чоловік.
- Але ми напевне знаємо, хто подарував бджолам і всім бджолярам свій неоціненний вулик.

16. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

17. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь)

- а) Життя бджіл
- б) Життя Петра Івановича Прокоповича
- в) Створення першого вулика
- г) Яку користь приносять бджоли

18. Що на твою думку, означає слово «мудриголова». Запиши свої міркування.

Варіант 6

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ОБЦЯНКА

1. Такий уже розумний отой чорний собачка Булька: як кажуть, тільки й того, що по-людськи говорити не вміє.

У що б не грали діти – і Булька тут.

2. Якось повернувся Костик із школи, а в дворі граються хлопчики й дівчатка.
– Давайте розділимось на дві команди: хто швидше естафету пронесе, – запропонував Костик.

– Давай! – охоче підтримали його.

3. Та виявилось, що дітей – семеро, і всі хочуть грати. Виходить, в одній команді буде четверо, а в другій – лише троє. Так не годиться. І тоді Костик придумав:

– Четвертим беремо до себе Булька!

4. Розставили всіх на етапах. Бульці також визначили місце. Але ж хіба він встоїть? Куди діти, туди й він.

5. Костик і тут знайшов вихід. Він першим узяв паличку-естафету і скомандував:

– Булька, за мною!

6. Як тільки вони добігли до того місця, де мав стояти собака, Костик сунув паличку йому в зуби:

– Булька, вперед!

7. Пес притьмом кинувся до наступного етапу. Щоправда, там довелось його ловити й силою відбирати паличку, проте Костикова команда все одно перемогла.

8. Он який розумний собака Булька! Не дивно, що хлопчики й дівчатка з усього двору люблять його і щедро пригощають усякими ласощами.

9. От і сьогодні Костик, не дочекавшись обіду, шаснув у холодильник, схопив шматок ковбаси і вискочив у двір. Булька почув, що смачно пахне, підбіг, завертів хвостом.

– Що, ковбаски закортіло? – спитав Костик.

– Гав! – підтвердив Булька, ще дужче закрутивши куцим хвостиком. Костик висмикнув із землі якусь бадилину, кинув собаці.

– Булька, віднеси он до того гаража. Тоді матимеш ковбаску.

10. Собака з готовністю схопив бадилину і помчав її до гаража. А Костик відкусив тим часом шмат ковбаси і почав жувати.

11. Повернувся Булька і сів, нетерпляче перебираючи лапами і виляючи хвостом. Усім своїм виглядом він говорив: «Наказ твій виконав. Давай ковбасу».

12. Та Костик незчувся, як останній шматочок ковбаси ковтнув сам.

– А ковбаски вже нема, – розгублено розвів він руками.

– Гав! – коротко й вимогливо озвався Булька. Мовляв, нічого не знаю: пообіцяв – давай.

– Та ну тебе, – махнув Костик рукою і одвернувся.

13. Булька забіг з другого боку і повторив:

– Гав!

14. Костик хотів було нагримати на Булька, але побачив німий докір в його карих очах і зніяковів.

15. «Доведеться збігати додому по ковбасу», – зітхнув хлопець і сказав собаці:

– Чекай, я зараз.

16. Збіг на третій поверх, заскочив на кухню і – до холодильника.

– Чого ти там нишпориш? – спитала мати, пораючись біля газової плити.

– Ковбасу шукаю.

– Обідати ось будемо. Борщ, сирники...

– Та я – Бульці.

– Не вмре твій Булька.

– Але ж я пообіцяв.

– Та немає ковбаси: ти останню доїв.

17. Костик вийшов на балкон, поглянув униз. Булька сидів перед під'їздом, нетерпляче повискуючи. Костикові защеміло серце, йому стало ніяково, що він обдурив Бульку. Як він міг таке вчинити? Він повернувся в кімнату, з досадою плюхнувся на канапу.

18. Рішення знайшлося несподівано. Костик кинувся на кухню.

– Мамо, дай грошей.

– Навіщо? – здивовано звела вона брови.

– Я ковбаси куплю.

– Не вигадуй!

– Я ж пообіцяв! – вигукнув Костик, і сльози навернулись йому на очі.

19. На щастя, прийшов тато, почув суперечку.

– Що ти пообіцяв? – спитав у Костика. – Той розповів.

– Справа серйозна, – роздумливо мовив тато. – Недобре вийшло у тебе, синку.

20. Костик похнюпився.

– Запам'ятай: перш ніж пообіцяти, добре зваж, чи зможеш ти виконати обіцянку. А якщо вже пообіцяв – перервись, а слова дотримай.

– Собаці? – усміхнулася мати.

– Кому і що б не пообіцяв – виконай, – твердо сказав тато.

– Ох, диваки ви мої, – зітхнула мати. – Он гаманець на столі. Візьми там та купи ліверної...

21. Продуктовий магазин був у їхньому ж будинку, тільки вхід з вулиці. За кілька хвилин Булька вже ласував ковбасою, а Костик з не меншим апетитом і в добрім настрої уминав мамин борщ.

Пилип Бабанський

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. До якого літературного жанру відноситься твір Пилипа Бабанського?
(Вибори одну відповідь)

а) Казка

- б) Оповідання
  - в) Байка
  - г) Легенда
2. Скільки дітей брали участь у грі? *(Вибері одну відповідь.)*
- а) Дев'ять
  - б) П'ять
  - в) Сім
  - г) Шість
3. Хто був четвертим у команді Кості? *(Вибері одну відповідь)*
- а) Собака Булька
  - б) Кіт Бурулька
  - в) Однокласник Борис
  - г) Пес Патрон
4. Обери правильний варіант. Хлопчик хотів взяти ковбасу, щоб...*(Вибері одну відповідь)*
- а) Пригостити друзів
  - б) З'їсти самому
  - в) Дати Бульці
  - г) Дати котові Бурульці
5. Костик запропонував дітям ... *(Вибері одну відповідь)*
- а) Пофарбувати гараж
  - б) Провести естафету
  - в) Купити ковбасу
  - г) Прогнати собаку
6. Хто підтримав Костика? *(Вибері одну відповідь)*
- а) Мама
  - б) Друзі
  - в) Тато
  - г) Дід
7. Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає емоційний стан Костика.

Костикові защеміло серце, що він обдурив Бульку. Йому стало _____

Костик хотів було нагримати на Бульку, але побачив німий докір в його карих очах і _____

8. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну

частину написано)

Номери	Назва частини
	Основна частина

9. Перечитай *абзац 28*. Запиши свою думку.

Як ти вважаєш, чому Костик «зітхнув»?

Чи можна вважати хлопчика серйозним? Доведи свою думку.

10. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді?	
Булька по-людськи говорити вміє.	Так	Ні
Та виявилось, що дітей – семеро, і всі хочуть грати.	Так	Ні
Четвертим беремо до себе Бульку!	Так	Ні
Костик сунув ковбаску йому в зуби.	Так	Ні
Костикова команда все одно перемогла.	Так	Ні

11. Чому Булька був у команді? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

12. Які риси характеру Костика тобі до вподоби? З'єднай стрілочками.

Костик

впертість

чесність

скупість

щирість

людяність

обов'язковість

розгубленість
рішучість
відповідальність

13. Пронумеруй події, згадані в тексті, так, як вони відбувалися

	На щастя, прийшов тато, почув суперечку.
	Костик з апетитом і в добрім настрої уминав мамин борщ.
	Булька почув, що смачно пахне, підбіг, завертів хвостом.
	Костикові защеміло серце, йому стало ніяково, що він обдурив Бульку.
	А сьогодні Костик, не дочекавшись обіду, шаснув у холодильник, схопив шматок ковбаси і вискочив у двір.
	Кому і що б не пообіцяв – виконай, – сказав тато.

14. Як, на твою думку, Костик ставиться до Бульки? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

---

15. Опиши Бульку. Чим він тобі сподобався? Чи хотів би ти мати такого друга? (Можливо, у тебе вже є такий товариш, розкажи про нього.)

---

16. Чи виконав свою обіцянку Костик? Запиши свою думку.

А ти завжди виконуєш дану комусь обіцянку?

---

17. Познач прислів'я, яке, на твою думку, найкраще передає зміст даного твору.

- Обіцяного три роки ждуть.
- Легко обіцяти, та важко виконувати.
- Обіцянка цяцянка, а дурневі радість.

18. Знайди в тексті слова, які передають основну думку твору, і запиши їх.

Варіант 7

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ПІСНЯ ВЕСНИ

1 Сидів на сосні дятел. Цюкав, цюкав гіллячку – стомився. Вирішив перепочити. Коли чує: внизу говорять про нього. Схилив голову, аж то хлопець і дівчинка. Стоять під деревом, його розглядають.

2 – Трудяга цей дятел, – каже хлопець. – Ні влітку, ні взимку нема від нього порядунку комахам і личинкам. Скрізь знайде.

3 – Корисний птах, – погодилася з ним дівчинка. – Та тільки шкода: співати не вміє. А птах без пісні – що зима без снігу.

4 Ох і прикро ж стало дятлові від цих слів! Бач, його навіть за птаха не хочуть вважати. Зажурився бідолаха. Хіба він крил не має? Не літає? Не винищує комах? Думав, думав дятел і врешті надумав: «Дай-но і я спробую заспівати».

5 Вмостився зручніше на гілці, набрав повні груди повітря, розкрив дзьоб... Але замість пісні якийсь противний звук вилетів: квек, квек...

6 Озирнувся дятел, чи ніхто його не почув. Начебто ні. Знову спробував заспівати. Еге, з такою піснею на люди не поткнешся!

7 Засумував дятел. А тут ще місяць лютий догулює останні дні. Ось-ось заіскриться снігами березень, заголубіє весняна розливівода. Все навколо заспіває, бо на то й весна. Як же дятлові без пісні?

8 Полетів дятел до синичок-сестричок.

9 – Навчіть, любі, своєї пісні. Хочу, як усі порядні птахи, співати.

10 – Що таке? Що таке? – загомоніли вертляві синички. – Невчасно ти, дятле, прилетів. Кому ж бо охота надголодь співів навчати? Прилітай, коли потеплішає. Тоді й навчимо.

11 Покрутився дятел, до повзика подався. Може, він навчить.

12 – Ні, – відказав йому повзик, – часу нема. Сам знаєш, скільки його треба, щоб яку путящу личинку під корою взимку знайти.

13 І хоч кого вже дятел просив: і каркату ворону, і нічне страховисько пугача, – всі йому відмовили. Навіть миршаві горобці пожаліли свого розбишацького чивикання.

14 Ох і розлютився дятел. Змахнув головою, цюкнув спересердя старий сучок на сосні, а той як забринить! На весь ліс луна розляглася.

15 – Що таке? Сучок співає?! Ану, співай!

16 І заспівав сучок. Цюк – бринить, цюк – бринить. Дивина!

17 Зрадів дятел. Почав пробувати сухі гілки на сусідніх деревах – теж співають.

18 На цей незвичайний спів позліталися з усіх усюд птахи. Посідали на гілках – слухають, дивуються. А дятел знай своє: виграє на сучку, наче дріб вибиває на барабані.

19 – Чуєте, тепер і в мене пісня є! – з гордістю каже дятел.

20 – Так хто ж таку пісню слухати стане, – засміялися птахи. – Ні голосу, ні мелодії.

21 – Зате... зате вона – перша пісня весни, – відповів догадливий дятел. – А весну всі з нетерпінням чекають. І такій пісні радітимуть.

Олег Буцень

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) Дятел
- б) Повзик
- в) оповідач – учасник подій, який усе бачив
- г) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)

2. Кому немає порятунку від дятла ні влітку, ні взимку? (Вибери одну відповідь)

- а) птахам
- б) людям
- в) комахам і личинкам
- г) хлопцям і дівчатам

3. Дятел спробував заспівати, але замість пісні в нього вилетів якийсь противний звук... (Вибери одну відповідь)

- а) тук-тук
- б) тьох-тьох
- в) квек, квек
- г) чвик, чвик

4. Кого першого дятел попросив, щоб навчили його співати? (Вибери одну відповідь)

- а) повзика
- б) синичок
- в) пугача

г) горобців

5. Розлючений дятел змахнув головою і цюкнув спересердя ...*(Вибери одну відповідь)*

- а) старий сучок на сосні
- б) суху гілку на березі
- в) старий сучок на дубі
- г) суху гілку на горобині

6. Що відчував дятлик у наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає його емоційний стан.

Коли дятлика хвалили: «Трудяга цей дятел! Корисний птах!», то він відчував, _____

Коли дятлик почув: «Та тільки шкода: співати не вміє», то птах відчув, _____

7. Прочитай абзац 4. Про яку рису характеру дятла тут йдеться? Напиши свою думку.

_____

8. Що з наведеного відбувалося насправді? *(Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)*

Подія	Це було насправді?	
Ось-ось заіскриться снігами березень, заголубіє весняна розливовода.	Так	Ні
Хочу, як усі порядні птахи, співати.	Так	Ні
А от горобці не пожаліли свого розбишацького чивикання.	Так	Ні
На цей незвичайний спів позбігалися з усіх усюд звірі.	Так	Ні
А дятел знай своє: виграє на сучку, наче дріб вибиває на барабані.	Так	Ні

9. Яка тема твору? *(Вибери одну відповідь.)*

- а) розповідь про прихід весни
- б) розповідь про пташиний спів
- в) розповідь про те, що весна чекає свою першу пісню.
- г) розповідь про те, що пісня кожного птаха для нього найкраща.

10. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Дятла можна вважати працьовитим, тому що _____

Дятла можна вважати наполегливим, тому що _____

11. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

12. Пронумеруй події, згадані в тексті.

	Засумував дятел.
	Цюкав, цюкав гіллячку — стомився.
	Зрадив дятел.
	Полетів дятел до синичок-сестричок.
	Ох і розлютився дятел.

13. Як ти розумієш заголовок твору «Пісня весни»? Запиши пояснення.

14. Як ти розумієш вислів: «А птах без пісні – що зима без снігу». Поясни.

15. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказати весь твір. Заповни таблицю.

Частина	Номери абзаців	Назва частини
1	1–3	
2	4-7	
3	8-13	
4	14-27	
5	18-21	

16. Яка головна думка цього твору?

17. Чи доводилося тобі чути «пісню дятла»? На що вона схожа?

Варіант 8

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ПРО ТЕ, ЯК КАТРУСЯ РОЗМОВЛЯЛА З КВІТАМИ

1. ...Катруся вийшла з хати і завмерла від подиву. Вчора вона побачила, як набубнявіли бруньки на деревах, як на стеблинках піднялись угору зелені бутони. Але що робиться сьогодні!
2. У Катрусі аж подих перехопило. Увесь садок укритися біло-рожевим маревом. Дерева зацвіли! Та так рясно, що, здавалося, вони понадягали мережані капелюхи! А на стеблинах сотнями розкритих пелюсток замерехтіли пурпурові, сині, білі, жовті зірки! Квіти! Півонії, троянди, мальви, ромашки, волошки!
3. Вони хитали своїми голівками, й Катруся ніби чула, як квіти перешіптуються поміж собою.
4. – Це – Катруся! – повідомляла іншим квітам Червона Півонія.
5. – Так... так... Це – Катруся, наша господарка, – кивали у відповідь Ромашки.
– Вона вийшла помилуватися нами!
6. – Та вона сама, мов, квітка! А очі в неї, яку нас! – прошепотіли Волошки.
7. – А щічки, як у мене! – запишалася Півонія.
8. – А кучері, як у мене! – сказав Кручений Панич.
9. – Ото наївні нерозумні рослини! – почувся рипучий голос Будяка. – Не порівнюйте себе з людьми! Всі ви рано чи пізно відцвісте! Ваше життя – коротке...
10. Ой, як засмутилася Катруся, зачувши таке! Невже загине ця неймовірна краса?! Як її зберегти, як зупинити ці хвилини щастя?
11. Що вона, Катруся, мусить для цього зробити?
12. У хаті всі ще спали. На подвір'ї тихо коливалися на вітрі випрані мамою рушники...
13. Катруся тихо-тихо зайшла до хати і взяла зі столу слоїк із буряковим квасом.

14. Потім вона взяла білий рушник, сіла на призьбі і обережно розстелила його на колінах. Умочила палець у квас... І на білому полотні з'явився «портрет» Півонії!
15. Червона Півонія зашарілась від гордості.
16. – Це – я! – закивала вона голівкою на всі боки. – Катруся мене намалювала! Ох, яка я гарна!
17. – І нас, і нас намалюй... – заколивалися Ромашки, Волошки, Троянди та Мальви.
18. – Ой, як вас багато! – сплеснула руками Катруся. – Любі мої, я вас усіх намалюю! От тільки – чим?..
19. Дівчинка розгублено роздивилась довкола. На городі росли молоді огірки. Але як видобути з них зелену фарбу?
20. – З землі повитикались кіски моркви. Але як зробити з неї жовто-гарячу фарбу? А яким чином передати на полотні небесну блакить?
21. – Ха-ха-ха! – розсміявся Будяк. – І не сподівайтесь!
22. Катруся це почула і насупила брови: «Нехай собі сміється. А я все одно намалюю ці квіти! Будь-що намалюю!»
23. Дівчинка глибоко замислилася й не почула, як на поріг вийшла матуся.
24. – Ох ти, бешкетнице! – зарепетувала вона. – Ти замурзала рушника! Негайно біжи до річки і випери його!
25. Катруся знітилася: ох, і правда – на білому рушнику цвіла велика пурпурова півонія. Що ж вона оце накоїла!
26. Дівчинка побігла до ріки. На березі ще раз поглянула на свій малюнок. Півонія була, мов жива! Катруся тяжко зітхнула і... занурила рушник у воду. По сріблястій поверхні попливли пурпурові хмаринки. А квітка розтеклася й зникла.
27. Була – і нема...
28. Катруся повернулася на подвір'я і повісила випраний рушник сушитися.
29. Ще раз поглянула на свій садок. Квіти сумно похилили голівки. Особливо засмученою виглядала Червона Півонія.
30. І лише маленька Волошка підморгнула Катрусі. Мовляв, нічого, дівчинко, все попереду! Ти ще нас намалюєш.
31. Краще, ніж було!

Ірен Роздобудько

*Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту.
Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.*

1. В яку пору року відбувається подія у творі? (Вибери одну відповідь.)
- а) влітку
  - б) весною

в) восени

г) взимку

2. Чим укритися садок? (Вибері одну відповідь.)

а) сірим густим туманом

б) біло- іскристим снігом

в) біло-рожевим маревом

г) сріблястою памороззю

3. На чому малювала Катруся? (Вибері одну відповідь.)

а) на аркуші паперу

б) на рушникові

в) на скатертині

г) на полотні

4. Які квіти не згадуються у тексті? (Вибері одну відповідь.)

а) Півонії

б) Троянди

в) Ромашки

г) Іриси

5. Катруся намалювала Червону Півонію... (Вибері одну відповідь.)

а) томатним соком

б) червоною аквареллю

в) буряковим квасом

г) морквяним соком

6. Поясни значення фразеологізму у реченні «У Катрусі аж подих перехопило.»

а) дуже вражена

б) дуже швидко

в) миттю, блискавично

г) неприємно

7. З яких рослин і яку фарбу хотіла отримати Катруся? З'єднай стрілками.

морква *   * зелена

буряк *   * жовтогаряча

огірок *   * червоно-пурпурова

8. Прочитай абзац 10. Чому Катруся засмутилася? Запиши про це рядками з тексту.

---

9. Визнач, які висловлювання істинні, а які хибні? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Катруся милувалася квітами.	Так	Ні
Дівчинка малювала квітку пальцем, умоченим у морквяний сік.	Так	Ні
Матуся похвалила донечку за малюнок.	Так	Ні
Квітка розтеклася і зникла.	Так	Ні
Маленька Волошка підморгнула Катрусі.	Так	Ні

10. Кому з твору належать такі слова: «Ото наївні нерозумні рослини!»

- а) Катрусі
- б) Півонії
- в) Троянді
- г) Будяку

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Катруся була наполегливою дівчинкою, оскільки

Квіти сумно похилили голівки, тому що _____

---

12. Як ти вважаєш, які риси характеру притаманні Катрусі ?

Аргументуй свою думку.

---

13. Пронумеруй події, згадані в тексті, у правильній послідовності.

- І на білому полотні з'явився «портрет» Півонії!
- У Катрусі аж подих перехопило.
- Любі мої, я вас усіх намалюю! От тільки – чим?
- Ти ще нас намалюєш. Краще, ніж було!
- Невже загине ця неймовірна краса!

14. Сформулюй і запиши два запитання за змістом тексту.

1. _____

2. _____

---

15. Віднови діалог, який відбувся між квітами, пронумерувавши репліки у правильній послідовності (абзаци 16-21)

– Ой, як вас багато!

– Це – я! – Катруся мене намалювала! Ох, яка я гарна!

– Любі мої, я вас усіх намалюю! От тільки – чим?

– І нас, і нас намалюй...

– Ха-ха-ха! – розміявся Будяк. – І не сподівайтесь!

16. Допиши, якій квітці належить кожна репліка діалогу.
– *Це – Катруся! – повідомляла іншим квітам*

– *Так... так... Це – Катруся, наша господарка, – кивали у відповідь*

– *Вона вийшла помилуватися нами!*

– *Та вона сама, мов, квітка! А очі в неї, яку нас! – прошепотіли*

– *А щічки, як у мене! – запишалася*

– *А кучері, як у мене! – сказав*

---

17. Запиши підтвердження з тексту на доказ того, що
матуся була не задоволена малюнком Катрусі _____

Катрусі було шкода знищувати свій малюнок _____

---

18. Запропонуй свій заголовок до прочитаного твору. Обґрунтуй свій вибір.

Варіант 9

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад

підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ПРАЦЬОВИТА МИШКА РІКІ

- 1.** Маленька мишка Рікі жила з матір'ю і сестричками в темному гаражі старого щура. Мишкам часто доводилося голодувати.
- 2.** Одного разу, коли мати, знесилена довгими розшуками поживи, знову нічого не принесла на сніданок, Рікі тихцем вибігла з гніздечка й виглянула на світ Божий. Усе кругом було дуже цікаве, але яке ж страшне! Сіренька шубка на мищі трусилася, лапки тремтіли, але дошкільний голод примушував іти в пошуках чогось їстівного.
- 3.** Від пекарні через дорогу доносилися милі пахощі свіжого хліба. Рікі зупинилася перед пекаркою і запищала:
  - Хочу їсти!
  - От таке! Їсти хочеш, - забурмотіла сердито пекарка. – А заробити не ласка?
- 4.** Вона вхопила мітлу й прогнала маленьку мишку.
- 5.** Голодна Рікі побігла далі. Ось крамниця з дитячими забавками. У ній повно коників, м'ячиків, ляльок і всякої всячини. Мишка спинилася перед вітриною і промовила тоненьким голосочком:
  - Заробити хочу!
- 6.** Власник крамниці приязно всміхнувся:
  - Це гарно, що ти хочеш працювати на прожиток, а не дарма просити хліба, а то й красти. Ти бачиш, моя крамниця тепер зачинена, ніякої роботи для тебе немає. Спробуй краще звернутися на паперову фабрику.
- 7.** Рікі побігла до власника фабрики й знову повторила своє:
  - Заробити хочу!
- 8.** Високий худий пан в окулярах відізвався ласкавим голосом:
  - Заробітків тепер і в мене немає, бо зіпсувалася машина, що діркує зошити. Робітники пішли додому, уся робота стоїть. Зайди згодом, може, відремонтуємо машину, тоді й заробити зможеш.
- 9.** Рікі подумала хвилину, а далі сказала:
  - Діркувати папір – моя спеціальність! Мій дід і прадід діркували папір. Моя родина впорається із цією роботою. Дайте лише зошит, я покажу, яка з мене робітниця.
- 10.** За хвилину Рікі вже сиділа за столом і гострими зубиками діркувала зошити. Вона робила це так вправно, так швидко й рівненько, що власник фабрики дивувався.

Того вечора він нагородив Рікі доброю платнею.

11. Другого дня вранці за фабричним столом сиділа вся мишача сім'я. Мишки працювали пильно й чесно та підготували стільки зошитів, що вистачить для дітей у всіх школах. І заробили багато грошей.

12. Згодом вони зажили в гарній, новій власній хатці.

За Іванною Савицькою

Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору?

- а) Мишка Рікі
- б) Пекар
- в) Оповідач – учасник подій, який усе бачив
- г) Сторонній оповідач, який знає все (події, думки)

2. Визнач жанр прочитаного твору:

- а) оповідання
- б) авторська казка
- в) легенда
- г) притча

3. З ким мишка Рікі жила в темному гаражі?

- а) з матір'ю та сестричками;
- б) з татом і братиками;
- в) з мамою і татом;
- г) з бабусею та дідусем.

4. Куди спершу мишка Рікі потрапила в пошуках їжі?

- а) До їдальні;
- б) До паперової фабрики;
- в) До пекарні;
- г) До магазину.

5. Що зробила пекарка з мишкою?

- а) Нагодувала;
- б) Поспівчувала;
- в) Прогнала;
- г) Дала кошти.

6. Що мишка Рікі зрозуміла, коли її прогнала пекарка?

- а) Легше вкрасти їжу й нагодувати сім'ю;
- б) Треба добре попросити їжу у власника;
- в) Треба заробити на їжу власною працею;

г) Треба піддобритися до власника.

7. Куди направила Рікі далі?

- а) До продуктового магазину;
- б) До магазину взуття;
- в) До крамниці з дитячими забавками;
- г) До фабрики.

8. Чому власник крамниці з дитячими забавками відмовив мишці в роботі?

- а) Не хотів, щоб мишка заробила;
- б) Хотів, щоб вона просила власника;
- в) Не було роботи, бо крамниця була зачинена;
- г) Хотів посміятися з мишки.

9. Куди пішла Рікі далі просити роботу?

- а) До магазину;
- б) На будівництво;
- в) На паперову фабрику;
- г) До сусідки.

10. Як працювала вся мишача сім'я на паперовій фабриці?

- а) Пильно й чесно;
- б) Нудьгувала через нецікаву роботу;
- в) Добре, але сердилася через важку роботу;
- г) Хотіла швидко заробити.

11. Уважно перечитай абзац 9.

Про яку рису характеру мишки Рікі він доводить?

---

12. Продовж речення.

Мишка Рікі зуміла заробити добру платню, бо _____

---

13. Відповідно до тексту визнач, які висловлювання істинні, а які хибні? (обведи потрібну відповідь у кожному рядку)

Подія	Істинні	Хибні
Маленька мишка Рікі жила з матір'ю і сестричками в темному гаражі старого жура	Так	Ні
Рікі вирішала тихцем вибігти з гніздечка, щоб погратись	Так	Ні

Мишка побачила пекарню і попросила в пекарки їжі	Так	Ні
Пекарка з задоволенням пригостила Рікі	Так	Ні
В крамниці з дитячими забавками власник дав пораду мишці	Так	Ні
Рікі придумала, як заробити гроші на паперовій фабриці	Так	Ні

14. Пронумеруй послідовність подій у тексті, поставивши цифри в клітинки.

Згодом вони зажили в гарній, новій власній хатці.

Рікі подумала хвилину, а далі сказала: «Діркувати папір – моя спеціальність!»

Ось крамниця з дитячими забавками. У ній повно коників, м'ячиків, ляльок...

Від пекарні через дорогу доносилися милі пахощі свіжого хліба.

15. Як ти розумієш заголовок твору «Працьовита мишка Рікі»? Запиши два можливі пояснення цього заголовка.

---

16. Придумай і запиши свій заголовок до твору. Поясни свій вибір.

---

17. Поміркуй і напиши, що зрозуміла маленька мишка і чому вона вирішила заробляти на їжу? Якими рисами авторка наділила Рікі?

---

18. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко переказати увесь твір.

Заповни таблицю.

Частина	Номера абзаців	Назва частини
1	1-2	
2	3, 4	
3	5, 6	
4	7, 8	
5	9, 10	

19. Придумай своє продовження цієї казки. Обґрунтуй, чому саме таке продовження ти уявляєш?

Варіант 10

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад, підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ДИВОВИЖНІ ПРИГОДИ НЕЗВИЧАЙНОЇ ПРИНЦЕСИ

Розділ перший, в якому ти, мій юний читачу, познайомишся з героїнею цієї казкової оповіді.

1. – Де Принцеса, де вона? Зараз почнеться королівський прийом, на якому їй обов'язково слід бути, а вона знову десь заповітрилась... Прем'єр-Міністре, негайно розшукайте Принцесу Іванну і приведіть її сюди, хоч би як вона пручалася!
2. – Слухаюсь, Ваша Величносте! – вклонився Прем'єр-Міністр і подріботів шукати Принцесу.
3. – Що це за вибрики? Королево, як ви її виховували, як, питаю?
4. – Ви ж знаєте, яка в неї вдача, Ваша Величносте! Я намагалась, намагалась, але ж ви бачите...
- Королева заплакала.
5. – Не рюмсати треба, а виховувати! Ви аж надто церемонитесь з нею. – сердито мовив Король.
6. – Незабаром з'явився Прем'єр-Міністр. За собою він тягнув Принцесу Іванну – кирпату веснянкувату білявку.
7. – Не тягніть мене так, бо вкушу! – репетувала Принцеса.
8. – Принцесо! Як ви поведетесь?! – вигукнув Король. – Зараз почнеться королівський прийом, прибудуть послі всіх королівств, а ви ще не вбралися як слід!
9. – А от і не піду я нікуди! – вигукнула Принцеса. – Мені остогидли всі ці прийоми. Там нудно! Я хочу жити, як усі люди, хочу, щоб у моєму житті були різні події, пригоди! Я втечу з королівства, от побачите!
- Принцеса ще й ніжкою тупнула. Король відповів:

10. – Я накажу вас зв’язати й замкнути! А послам скажу, що ви захворіли. Прем’єр-Міністре, тягніть Принцесу на другий поверх до її спальні!

11. – Ой, – скрикнув Прем’єр-Міністр, – вона мене вкусила!

12. – Не зважайте! Тягніть! – наказав Король. – Мене вона теж колись кусала не раз.

13. І Прем’єр-Міністр, незважаючи на супротив Принцеси, ойкаючи, потягнув її на другий поверх. Королева плакала, а Король знай собі лаявся.

14. Король любив порядок і хотів, щоб його слухались. Іванною Принцесу назвав саме він. Як і всі королі, він чекав народження сина, принца-спадкоємця. Вже й ім’я йому підібрав – Іван. Але народилася донька. Король не зміг відмовитися від дорогого для нього імені, тому Принцесу назвали Іванною.

15. І справді, ім’я це їй дуже пасувало, тому що змалку вже було добре видно, що вдача в неї хлоп’яча.

16. Головним уподобанням Короля були королівські прийоми і королівські бали з танцями. А також він полюбляв телевізійні новини. Королева тільки вночі, коли Король спав, мала змогу подивитися по телевізору різні серіали про любов. Іванні ж Король взагалі заборонив дивитися телевізор та грати в комп’ютерні ігри. Не знала вона і справжніх дитячих розваг.

17. Отже, ви розумієте, яке невеселе життя було в Іванні.

18. Після королівського прийому Королева пошвидкувала на другий поверх. Материнське серце стискалося від недобрих передчуттів. І не дарма.

19. Вікно у спальні Принцеси було відчинене, і з нього звисали зв’язані простирадла. На столі лежала записка:

«Мамо! Прощайте! Я втекла. Буду шукати веселих пригод і несподіванок. Не хвилюйтесь! Постояти за себе завжди зможу. Обіймаю!

Іванна».

20. Королева зойкнула, схопила записку й побігла сповіщати Королю страшну новину. Король розгнівався, гукнув Прем’єр-Міністра і наказав організувати пошуки й погоню.

Всеволод Нестайко

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто оповідач твору? (Вибери одну відповідь)

а) Принцеса

б) Король

в) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)

г) оповідач — учасник, який усе бачив

2. Навіщо шукали Принцесу? *(Вибери одну відповідь)*

а) запросити її на обід

б) скоро почнеться королівський прийом, на якому їй обов'язково слід бути

в) займатися танцями

г) дивитися телевізор

3. Хто відшукав Принцесу? *(Вибери одну відповідь)*

а) Король

б) Королева

в) Прем'єр-Міністр

г) слуги

4. Яка основна думка твору? *(Познач відповідь, з якою ти погоджуєшся)*

а) Заставити Принцесу з'явитися на королівський прийом.

б) Принцеса хоче жити, як усі люди.

в) Привчити дівчинку підкорятися порядкам, які завів Король.

5. Хто прибуде у палац на королівський прийом? *(Вибери одну відповідь)*

а) Королеви інших королівств

б) Знайомі короля

в) Посли всіх королівств

6. Чому Принцеса не хотіла іти на прийом? *(Вибери одну відповідь)*

а) Принцеса захворіла

б) На прийомах Принцесі було нудно

в) Принцесі хотілося прочитати цікаву книгу

7. Запиши ім'я головної героїні твору і 2-3 риси її характеру.

---

8. Які головні уподобання були у Короля? *(Вибери одну відповідь)*

а) Дивитися серіали

б) Королівські прийоми, бали з танцями

в) Комп'ютерні ігри

9. Наведи три підтвердження з тексту на доказ того, що в Принцеси було невеселе життя.

---

10. З'єднай стрілочками запитання до тексту і відповіді на них.

Чому Король сварив королеву?		До мами.
До кого зверталася Принцеса у своїй записці?		Королева занадто церемонилася з Принцесою.
Чому Прем'єр-Міністр скрикнув?		Принцеса його вкусила.

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

1. *Принцесу назвали Іванкою, тому що* _____

2. *Це ім'я їй насувало, оскільки* _____

12. Що відчувало материнське серце після прийому? (Вибери одну відповідь)

- а) Недобрі передчуття
- б) Передчуття гарної звістки
- в) Почуття провини
- г) Почуття любові

13. Чому Принцеса втекла з дому? (Вибери одну відповідь)

- а) Принцеса хотіла знайти нових друзів.
- б) Її часто заставляли читати.
- в) Шукати веселих пригод і несподіванок.
- г) Посварилася із батьками.

14. Як ти оціниш вчинок (втечу) Принцеси?

---

15. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку).

Подія		
У палаці мався почати королівський прийом.	Так	Ні
Принцеса не хотіла іти на прийом, бо вона захворіла.	Так	Ні
Король заборонив Принцесі дивитися телевізор та грати в комп'ютерні ігри.	Так	Ні
Іванна – кирпата веснянкувата білявка.	Так	Ні

Іванною Принцесу назвала Королева	Так	Ні
-----------------------------------	-----	----

16.

16. Пронумеруй у клітинках послідовність змін подій.

- Записка на столі
- Прем'єр-Міністр знайшов Принцесу
- Суперечка між Королем та Королевою
- Принцеса вкусила Прем'єр-Міністра
- Пошуки Принцеси

17. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказувати весь твір. Заповни таблицю.

Частина	№ абзацу	Назва частини
1	1-3	
2	4-5	
3	6-13	
4	14-15	
5	16-20	

18. Склади зв'язне висловлювання (4-5 речень) про те, як може закінчитися історія про втечу Принцеси. Напиши своє ставлення до вчинку Принцеси.

Варіант 11

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЧИПСАНУТІ

1. – Ви зовсім «чипсанулись» досить там стояти, йдіть обідати, – крикнула мама з вікна.

Максим і Мирон, близнюки другого класу, відгукнулись та помахали їй, бо їх роти були надто зайняті. Вони повернулись зі школи, а тепер стояли у рідному дворі серед п'ятиповерхових будинків і хрумали крабові чипси.

2. – Думаю, справжній краб і не здогадувався, що його величезний портрет прикрашає обгортку пачки з цим малокорисним продуктом, – сказала бабуся.

3. – Звісно, знаємо ми, що тут спеції. А від краба тільки ароматизатор, ну що ти хочеш, бабцю, за сімнадцять гривень? – дорослим тоном відповідали вони на зауваження про шкідливість чипсів.

4. Мама на те завжди обурювалась:

– Я вам на пиріжки з картоплею і капустою гроші дала, ох ви...

– Але гроші наші, що хочемо, те й купуємо!

– Та по банану краще б узяли, – додав дідусь, – він щойно прийшов з шахового клубу, – в шахи зі мною хто партію хоче зіграти?

– На переможця? – запалали очі близнюків.

5.– На переможця граємо, хто програє – вибуває, потім грає переможець і третій учасник турніру. Ну а вже наостанок два переможці змагаються за перший приз.

– Чипси, максі Пак, – одночасно вигукнули близнюки.

– Знов мова про чипси, на вихідних ви в мене отримаєте..., – чи пообіцяла, чи погрозила мати.

6. – Думай стратегічно, – звернувся до неї дідусь, – поїдь на екскурсію, як мріяла, а онуків ми з бабусею на два дні беремо на себе.

Втомлена мама махнула головою, погодилась.

7. Настала субота. Максим і Мирон прокинулись і гайда на кухню. Мама на кухні не було й оладками навіть не пахло.

– А може, вона приготувала кашу? – Мирон підняв кришку каструлі, а там були чипси, та не тільки там, а всюди: в пательні, тарілках і навіть у горнятах.

– Агов! – на хлопців на radoщах напав пан Жую-Жуам. Вони хрумали жменями чипси поки ті не скінчились.

– Щось мені погано, – заявив Макс через годину.

8. У дверях ключ відкрив замок, то повернулась з ринку бабуся.

– Що тут коїться, га? – вона пішла на кухню, – одні на кілька годин залишилися і давай бешкетувати, – вона побачила чипси, вірніше крихти від них, – знов накупили?

– То ми, та ми... так було, – хлюпнув носом Мирон, – он Максу погано, та й мені не дуже.

– Лікаря викликати? Пийте газовану воду, якраз купила. Ті чипси чи туди, чи назад, але вийдуть. Будемо лікуватись.

9. О дванадцятій додому повернувся дідусь:

– Я вам тут максі-чипси купив, як і обіцяв.

Бліденькі, від пережитого отруєння, близнюки скривились:

– Ні, дідуню, не хочеться, не смакує більше. Краще в шахи без призів зіграємо, – разом вигукнули близнюки.

10. – Я бачу у вас прокинувся справжній смак до життя, – посміхнувся дідусь.

– Але більше таких стратегій на кухні не роби, – пригрозила йому пальцем бабуся.

Наталія Клевцова

Завдання

1. Що полюбляли їсти Максим та Мирон?

- а) суп
- б) пельмені
- в) чипси
- г) пиріжки

2. Учнями якого класу є брати?

- а) 1
- б) 2
- в) 3
- г) 4

3. На яку покупку мама давала гроші?

- а) чипси
- б) пиріжки
- в) іграшки
- г) жуйки

4. В яку гру запропонував пограти дідусь?

- а) шахи
- б) доміно
- в) шашки
- г) нарди

5. Як пояснювали хлопці вибір покупки?

- а) За 17 гривень нічого не купиш.
- б) Чипси дуже смачні.
- в) Гроші наші, що хочемо те і купуємо.

6. Як рідні реагували на їхню покупку в наведених ситуаціях. Завершити кожне речення словом.

Коли мама бачила їхню покупку, то завжди _____

Коли дідусь зустрів онуків з покупкою, то _____

7. Як ти вважаєш, чому дідусь так провчив онуків? Дай письмову відповідь.

- Чому чипси шкідливі? Аргументуй свою думку.

---

8. Вибери, що з наведеного відбувалось насправді?

- 1. Хлопці стояли у рідному дворі та хрумали крабові чипси.
- 2. Брати-близнюки купили пиріжки з картоплею та капустою.
- 3. Дідусь прийшов з магазину.
- 4. Мама поїхала на екскурсію.

9. Яка тема твору? (Обведи правильну відповідь)

- 1. Про користь від чипсів.
- 2. Про шкідливість чипсів.
- 3. Про смак до життя.

10. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

1. Дідуся можна назвати кмітливим, тому що _____

---

2. Бабуся рятувала хлопців від легкого отруєння, тому що _____

---

11. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією твору? Запиши.

---

12. Встанови послідовність подій у тексті

- Хлопці грають у турнір.
- Брати їдять у дворі чипси.
- Мама їде на екскурсію.
- Дідусь купує чипси.
- Дідусь провчив онуків.
- Бабуся рятує Мирона і Максима.
- Прокинувся смак до життя.

13. Як ти розумієш заголовок казки «Чипсануті»? Запиши пояснення цього заголовка.

---

14. В чому полягає шкідливість чипсів? Підтверди доказами з тексту.

---

15. Хлопці не купували пиріжки та банани, тому що:

- а) не любили їх їсти
- б) не вистачало коштів
- в) дуже любили чипси
- г) не ходили до магазину

16. Чому дідусь вирішив провчити онуків? Запиши свої міркування.

---

17. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що у хлопців прокинувся справжній смак до життя.

---

18. Запропонуй до кожної частини такий заголовок, щоб вийшов детальний план за яким легко переказати твір. Заповни таблицю

Частина	Номери абзаців	Назва частини
1	1-3	
2	4-6	
3	7-8	
4	9-10	

Варіант 12

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЯК КАТРУСЯ ХОТІЛА ВЧИТИСЯ

1. Грамоту Катруся вивчила сама. Вчила по одній літерці абетку, а потім складала літери у слова, котрі вичитувала в книжках. А книжки брала, де тільки могла, – в сусідів, у подружок, які вчилися в сільській церковній школі, у того Незнайомця, що приїхав учителювати в Катрусину Богданівку.
2. Першою прочитаною книжкою був «Кобзар» Тараса Григоровича Шевченка.
3. – Ну, от бачиш, – казали батьки, – читати навчилася, то навіщо витратити час на інші науки? Сідай краще вовну прясти!
4. Катруся бралася за веретено, а на колінах розкладала книжку. Пряде – і поглядає на сторінки, ворухить губами – читає. І так їй кортіло дізнатися більше про письменника, вірші якого так подобалися малій Катрі. Почала вона розпитувати у всіх, хто ж він такий, цей поет – Тарас Шевченко?
5. І яке ж було її здивування, коли дізналася Катруся, що він не лише поет, а ще й – художник! І чимось навіть схожий на неї, на Катрусю Білокур! Адже виріс у бідній родині, в маленькому селі й малював майже так само, як вона, – ховався від усіх, запалював свічку і малював.
6. І ніхто його не вчив! Та ще й був той Тарас Григорович кріпаком, працював у пана! А досяг такої слави, про яку і Катруся мріє у своїх снах.
7. Отже, вирішила Катруся, може бути й таке! Варто лише не кидати своєї мрії, йти до неї і нікого не слухати! Вчитися треба!
8. Тим більше, батьки вже не спалювали її малюнків у печі – отже, буде що показати вчителям у художньому училищі. Відібрала Катря два найкращі малюнки й вирішила поїхати до самого Миргорода, до школи, де вчать правильно малювати.
9. Довга була та дорога... Але таки доїхала Катря до художнього училища. А коли відчиняла двері до високого шкільного начальства, котре називалося «Приймальна комісія», ноги її тремтіли від страху.
10. Подивився Директор художнього закладу на Катрусині малюнки і схвально захитав головою, а потім запитав:
11. – А яка у тебе, дівчино, освіта? Ти закінчила школу?

12. – Ні... – відповіла Катруся. – Мені нема коли вчитися – треба працювати по господарству. Але читати я вмію!
13. Насупився Директор і повернув їй малюнки.
14. – У нашому закладі вчать лише ті, хто школу закінчив! Їдь додому і більше нас не турбуй! У нас вчать лише освічені школярі!
15. Дуже засмутилася дівчинка. Забрала малюнки. Похнюпилась та пішла зі шкільного подвір'я. А Директор ще й наказав більше її не приймати. Художнє училище містилося за великим парканом, на воротах стояв суворий дядько у солом'яному брилі. Зачинив він за Катрусею браму.
16. Ніби двері до мрії зачинив!
17. «Ні, не може такого бути, щоб не було на світі добрих людей! – подумала Катруся. – Невже не бачить ніхто, як я добре маюю? Невже ніхто не допоможе?!»
18. Що ж робити? І спало їй на думку таке: а якщо перекинути ці малюнки через паркан училища? А раптом буде там гуляти добрий учитель, помітить їх, підбере, наздожене Катрусю і скаже їй: «Дівчинко, ти дуже талановита! Ти повинна вчитися!» Підстрибнула Катруся і перекинула малюнки через паркан...
19. Але ніхто не звернув на те уваги.
20. Пішов дощ, зірвався вітер. Залило Катрусині квіти дощовими сльозами, замело пилюгою...
21. Де вони, ті квіти? Хто підібрав їх?
22. Хіба міг знати той Директор, що минуть роки і малюнки Катерини Білокур будуть виставлятися в картинних галереях усього світу?
23. Але не знала того й сама Катруся.

Ірен Роздобудько

Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Як звати головну героїню твору? (Вибери одну відповідь.)
- а) Марічка
  - б) Катруся
  - в) Оленка
  - г) Ганнуся.
2. Яку першу книжку прочитала дівчина? (Вибери одну відповідь.)
- а) «Кобзар» Т.Г. Шевченка.
  - б) «Лісову пісню» Лесі Українки.
  - в) Збірку віршів Івана Франка.
  - г) Афоризми Григорія Сковороди.

3. Що саме порадили батьки дівчині з приводу подальшого навчання? (Вибери одну відповідь.)

- а) Вступай до вищого навчального закладу.
- б) Готуйся до вступу в художню школу.
- в) Сідай краще вовну прясти.
- г) Читай багато художньої літератури.

4. Що дізналася Катруся про Т.Г. Шевченка? (Вибери декілька правильних відповідей.)

- а) Тарас Шевченко не лише поет, а й художник.
- б) Не любив читати, писати і малювати.
- в) Ніхто Тараса не вчив, був кріпаком, працював у пана.
- г) Досягнув великої слави.

5. До якого міста вирішила поїхати Катря, коли відібрала найкращі малюнки?

- а) Черкаси
- б) Одеса
- в) Київ
- г) Миргород

6. Що відчувала Катруся у наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає її емоційний стан.

Коли батьки забороняли Катрусі малювати, дівчина відчувала _____

Коли дівчина більше дізнавалась про Шевченка, вона відчувала _____

Коли Катруся дізналася, що Шевченко не лише поет, а й художник, вона відчула _____

7. Як ти вважаєш, що спонукало дівчину не слухати нічиїх порад, а чути тільки себе і своє серце? Запиши власну думку.

---

8. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) Розповідь про природу рідного краю.
- б) Розповідь про дівчинку, яка понад усе хотіла малювати і навчатися у художній школі.
- в) Розповідь про батьків Катрусі.
- г) Розповідь про Т.Г. Шевченка.

9. Як ти розумієш заголовок твору «Як Катруся хотіла вчитися»? Запиши щонайменше два можливі пояснення цього заголовка.

1. _____

2. _____
_____

10. Підкресли слова, які найбільш влучні для характеристики Катрусі.
Працьовита, байдужа, здібна, безвідповідальна, винахідлива, талановита, емоційна, легковажна, творча.

11. На твою думку, малюнки дівчинки сподобались директору чи ні? Знайди підтвердження у тексті і випиши це речення.

_____
_____

12. Продовжи наведені твердження, покликаючись на твір.

1) *Насупився директор і повернув малюнки дівчині, тому що* _____

2) *Дуже засмутилась дівчина, тому що* _____

13. Уяви, що ти перебуваєш поруч з дівчинкою, Що ти хочеш сказати їй? Запиши. _____

_____
_____

14. Я ти вважаєш, що спонукало дівчину впевнено йти до поставленої мети? Запиши свої міркування.

_____
_____

15. Пронумеруй події, згадані в тексті, в такій послідовності, в якій вони відбувалися.

	Де вони, ті квіти? Хто підібрав їх?
	Першою прочитаною книжкою був «Кобзар» Тараса Григоровича Шевченка.
	Підстрибнула Катруся і перекинула малюнки через паркан...
	– Ну, от бачиш, – казали батьки, – читати навчилася, то навіщо витрачати час на інші науки? Сідай краще вовну прясти!
	Відбрала Катря два найкращі малюнки й вирішила поїхати до самого Миргорода, до школи, де вчать правильно малювати.

16. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що Катруся впевнено йшла до поставленої мети.

1. _____

2. _____

17. Як, на твою думку, Директор поставився до Катрусі? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту. _____

_____

18. Яке запитання тобі хочеться поставити автору після прочитання тексту? Сформулюй його та запиши. _____

_____

Варіант 13

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ТИСЯЧА ПАРАСОЛЬОК

Уривок

1. Хочу розповісти про дівчинку, яку ти недавно бачив. Пам'ятаєш, у магазині: Улянка почервоніла від незаслуженої похвали, бо мама не хотіла їй купити... ой, забула що. Чи то іграшку, чи хустинку-носовичка, чи щось інше. А оце дівчинці (звуть її Улянкою) захотілося нової парасольки.

2. – Купи! — смикала вона маму за рукав.

– Нащо їй тобі, Улясю, в тебе є парасолька.

– Але не така. Та без квіток, і не червона. Купи!

– Доню, в мене грошей не вистачить. Ми прийшли по інші речі.

– Інші потім купиш. А тепер парасольку!

3. Даремно мати вмовляла Улянку – та розсердилась, розпхикалась, оченята її наповнилися злими капризними сльозами.

4. – Ти нехороша мама! – вигукнула дівчинка, висмикнула руку з матеріної долоні і вибігла з магазину.

5. Надворі вона розгубилася. Плакати не хотілось – мама однак не бачитиме її сліз. Піти б додому, але одній лячно.

6. – Що, нудьгуємо? – раптом почувла мала. Коло неї стояв дідусь з довгою білою бородою – такою, як ото приклеюють Дідам Морозам на Новий рік.
– Нудьгую, – погодилася Улянка. – А ви працюєте Дідом Морозом?
– Ні. Але твоєму лихові зарадити можу. Хочеш, я подарую тобі тисячу парасольок?
– Аж тисячу?
– Так, тисячу звичайних дощових парасольок. У мене є ще й тисяча особливих, чарівних...
7. – Не треба особливих, – швидко заперечила дівчинка, адже вона знала, що всілякі чарівні речі – вигадка, а насправді їх нема. – Я хочу звичайних парасольок.
8. – Гаразд, – дідусь вийняв з кишені якусь річ, схожу на старовинний годинник, і щось у ній покрутив. – Вони вже в тебе вдома.
– Дякую, – мовила Улянка, не дуже, вірячи сказаному.
9. Уявіть собі: вдома вона справді побачила безліч парасольок! Червоних, зелених, синіх, коричневих, жовтих, з ромашками і гвоздиками, трояндами й фіалками, в горошок і в смужку, з найвигадливішими візерунками... Була навіть така самісінька, як та, що мама не схотіла купити. Улянка схопила її побігла на вулицю, адже там саме зашелестів, як на замовлення, веселий теплий дощ. Рясні краплі лопотіли по новій парасольці. Та от досада: нікого з подруг чи просто знайомих дівчаток надворі не було. «Ач, боягузки, – зітхнула Улянка. – Повтікали від дощу, наче вони з цукру!». Вона розглядалася по вікнах і балконах, але й звідти ніхто не визирав, ніхто не дивився на її обновку.
10. Раптом з-за будинку вибігли дівчатка з одною на двох парасолькою. Несли її вони абияк, сукенки в обох намокли, а дівчатка ще й босоніжки поскидали і ляпали по теплих калюжах. Улянка заздро подивилась їм услід. «Їхня парасолька краща. Може, в мене теж є така?»
11. Вона не помилилася: вдома справді знайшла блакитну, як і в подружок на вулиці.
12. І ось Улянка знову надворі. Але навіть чалапати по калюжах чомусь невесело. Поодинокі перехожі квапились додому, на Улянку ніхто не звертав уваги, нікому й на гадку не спадало, що в цієї маленької дівчинки є вже аж тисяча парасоль і така точнісінько, як у перехожих у руках, у неї, напевно, є теж. «А як би всі мені позаздрили, дізнавшись про це!» – подумала Улянка.
13. Вона вернулась додому і вибрала з десятків найяскравіших парасоль. Проте й на цей раз їй не гулялося. Парасольки були важкі, розсовувалися на руках і б – нікого не дивували. Тільки один чоловік з лагідними очима сказав своїй доні: «Бачиш, яка хороша дівчинка? Несе подружкам парасольки, щоб

не помокли. Молодець!». Улянка почервоніла від незаслуженої похвали, гуляти зовсім розхотілося, і вона подалась додому.

За Зіркою Мензатюк

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору? (Вибери одну відповідь.)
  - а) Улянка
  - б) дідусь
  - в) оповідач – учасник подій, який усе бачив
  - г) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)
2. Що закортіло дівчинці цього разу? (Вибери одну відповідь.)
  - а) іграшку
  - б) нову парасольку
  - в) гумові чобітки
  - г) цукерку
3. Хто звернувся до дівчинки біля магазину? (Вибери одну відповідь.)
  - а) мама
  - б) однокласниця
  - в) продавчиня магазину
  - г) дідусь з білою бородою
4. Що витягнув з кишені дідусь? (Вибери одну відповідь.)
  - а) чарівну паличку
  - б) річ, схожу на годинник
  - в) парасольку
  - г) заклинання
5. Улянка відмовилася від чарівних парасольок, тому що... (Вибери одну відповідь.)
  - а) вона боялася чарів дідуся.
  - б) знала, що всілякі чарівні речі – вигадка.
  - в) хотіла здаватися чемною.
  - г) сумнівалася у можливостях дідуся.
6. Обери риси характеру, які на твою думку, найбільш притаманні Улянці.
  - впертість
  - людяність
  - щирість
  - скупість
  - скромність
  - заздрість

- пихатість
- щедрість

7. Що відчувала Улянка в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає її емоційний стан.

Коли Улянка висмикнула руку з матеріної долоні і вибігла з магазину, вона відчула _____.

Коли дівчинка побачила вдома безліч парасольок, вона відчула _____.

8. Перечитай **абзац** 9. Як ти вважаєш, чому Улянка, зітхнувши, промовила «Ач, боягузки». Запиши свою думку.

Чи можна це вважати насмішкою? Аргументуй свою думку.

---

9. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді?	
Плакати не хотілось – мама однак не бачитиме її сліз	Так	Ні
Біля магазину до дівчинки підійшов справжнісінький Дід Мороз	Так	Ні
Вдома вона побачила безліч парасольок	Так	Ні
З-за будинку вибігли хлопчики з одною на двох парасолькою	Так	Ні
Улянка почервоніла від незаслуженої похвали	Так	Ні

10. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- А розповідь про вибір парасольки у магазині
- Б розповідь про дощову погоду
- В розповідь про подруг Улянки
- Г розповідь про пригоди з парасольками

11. Випиши речення, в якому описуються парасольки, які Уляна побачила вдома.

---

12. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

---

13. Пронумеруй послідовній подій у творі.

Події твору	Послідовність подій
Улянка почервоніла від незаслуженої похвали.	
Вернулась додому і вибрала з десяток найяскравіших парасоль.	
Висмикнула руку з матеріної долоні і вибігла з магазину.	
Оченьята її наповнилися злими капризними сльозами.	
Вона розглядалася по вікнах і балконах, але їй звідти ніхто не визирав	

14. Запропонуй 2-3 можливих варіанти заголовків до тексту.

---

15. Як ти вважаєш, чому тисяча парасольок, про які мріяла дівчинка, не приносили їй радість і задоволення? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

---

16. Я ти розумієш вислів Улянки: *«Повтікали від дощу, наче вони з цукру!»* (абзац 9)? Запиши свої міркування.

---

17. Познач прислів'я, яке найбільше передає головну думку оповідання .
(Вибери одну відповідь.)

- а) Гірко з'їсти, і шкода покинути.
- б) Залізо іржа з'їдає, а заздрий від заздроців помирає.
- в) Любиш брати, умій і сам давати.
- г) В лиху годину пізнаємо вірну людину.

18. Запропонуй до кожної частини твору такий заголовок, щоб вийшов детальний план, за яким легко можна було б переказати весь твір. Заповни таблицю.

Частина	Номери абзаців	Назва частини
1	1-5	
2	6-8	
3	9-11	
4	12-13	

Варіант 14

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ВІРНИЙ

(скорочено)

1. Ігор приїхав з міста влітку до тітки. Те, що побачив він у сусідньому дворі, дуже схвилювало його. Рудий хлопець, Тимко, тягав по саду цуценя, підстьобуючи його лозиною. Цуценя не встигало, переверталосся й котилося по землі, як клубок ниток.
2. – Ти чого мучиш? — вигукнув Ігор.
– А чого його жаліти, коли він нам не потрібний? Все одно в діжці втопимо.
– Нащо ж топити? Краще віддай мені.
3. Рудий віддав цуценя. Але раптом передумав, відібрав і сказав, що просто так не може віддати. Адже це собака мисливський. Ігор задумався, що ж запропонувати для Рудого. І приніс усі іграшки, які були в нього. Хлопець забрав іграшки й хотів товаришувати. Ігор згодився за умови, що Тимко не буде мучити тварин.

4. Ігор, радий, прибіг додому. Він грався зі своїм цуценям. Нагодував його молоком. Потім позбирав усі дощечки і зробив хатку. Навіть віконечко приладнав, ще й травички примостив, щоб м'яко було спати. Треба було тільки ім'я песику придумати. Хлопець згадав, як батько розповідав, що собака – вірний друг людини. «Вірний!» – придумав Ігор.

5. Кожного дня Ігор грався з цуценям з ранку до вечора. Тепер його не можна було впізнати. Шерсть на ньому лоснилась, лапи вирівнялись. Вірний уже багато чого вмів: ставав на задні лапи, стрибав у воду за м'ячем, не чіпав без дозволу їжі, не скуб пуху з каченят. Якось цуценя захворіло, Ігор так засмутився, що не захотів їсти.

6. – Ти від нього відвикай, – сказала мати. – У місто ми його не повеземо, доведеться комусь віддати. Нікуди його брати у квартиру аж на п'ятий поверх.

7. Батько приїжджав у село по неділях. Він вирішив перевірити, на що здатен Ігорів товариш. Кинув шматок ковбаси. Цуценя його впіймало. У цей час по вулиці біг чорний пес.

8. – Вірний, взяти!

Цуценя кинулося на собаку, але побачивши, що його ніхто не боїться, перевернулося на спину й почало лащитися. Батько засміявся. Ігор образився на тата.

9.– Нічого, що здав позиції, але ж напав! Уяви собі – у бій кинувся! Це вже добре, – промовив батько.

10. З цього часу, приїжджаючи з міста; тато цікавився Вірним. Ним цікавився й Тимко, зазираючи через паркан. Його Тарзан не вмів нічого такого робити. І Тимко був незадоволений, що віддав Ігореві не те цуценя.

11. Скінчилося літо. Уся сім'я збирала речі, щоб їхати до міста. Один Ігор стояв сумний. Батько запропонував віддати Вірного Тимкові. Та Ігор раптом сказав, що нізащо не віддасть. Нехай краще живе в тітки. Нарешті всі сіли в машину, і вона рушила. Тимко потихеньку вкрав Вірного. Але той, викрутившись, вкусив злодія, і побіг по свіжому сліду машини.

12. Ігор у цей час гірко плакав на задньому сидінні. Раптом він глянув у задне віконце і голосно скрикнув:

– Він, він! Дивіться!

13. Вірний доганяв машину, адже в ній їхала найкраща в світі людина – Ігор.

Михайло Чабанівський

Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) Ігор
  - б) Тато Ігоря
  - в) оповідач – учасник подій, який усе бачив
  - г) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)
2. Як повадився з цуценям Рудий? *(Вибери одну відповідь.)*
- а) як з чотирилапим другом.
  - б) зовсім не зважав на нього.
  - в) знущався з песика.
  - г) боявся, що цуцик укусить.
3. Хто з тварин іще згадується у творі? *(Вибери одну відповідь.)*
- а) кошеня.
  - б) папуга.
  - в) хом'ячок
  - г) ще один песик.
4. Що зробив Тимко, коли сім'я Ігоря збиралася їхати до міста? *(Вибери одну відповідь.)*
- а) прийшов попрощатися.
  - б) викрав Вірного.
  - в) приніс гостинців на дорогу.
  - г) дуже засумував.
5. Ігор сказав, що нізащо не віддасть Вірного Тимкові тому що...
- а) хотів похвастатися друзям у місті, що у нього є пес.
  - б) тато не дозволив віддати.
  - в) знав, що Тимко знущатиметься з нього.
  - г) у Тимка вже є один песик.

6. Що відчував Ігор в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словами, які найточніше передають його емоційний стан.

Коли Тимко, тягав по саду цуценя, підстьобуючи його лозиною Ігор відчував _____.

Коли раптом він глянув у заднє віконце і голосно скрикнув: – Він, він! Дивіться! _____.

7. Перечитай абзац 5. Як ти вважаєш, чому Вірного було не впізнати? Запиши свою думку.

---

8. Перечитай абзац 10. Чому песик Тимка не вмів нічого робити? Аргументуй свою думку. _____

9. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді?	
Рудий віддав Тарзана Ігореві.	Так	Ні
Мама сказала, що у місто Вірного не візьмуть.	Так	Ні
Приїжджаючи з міста, тато цікавився Вірним.	Так	Ні
Коли скінчилося літо, батько запропонував віддати Вірного Тимкові.	Так	Ні
Ігор мовчки їхав на задньому сидінні.	Так	Ні

10. Познач прислів'я, яке не можна використати до цього оповідання.

- а) Любиш сваритися, умій і помиритися.
- б) Без вірного друга – велика туга.
- в) Без друга на серці завірюха.
- г) Раз добром налите серце – ввік не прохолоне.

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

1. **Тимка можна вважати жорстоким, тому що** _____

---

2. **Ігоря можна вважати надійним, оскільки** _____

---

12. Якби ти був/була автором, як би ти (можливо) переробив/переробила **6** абзац? _____

---

13. Встанови послідовність пунктів плану відповідно до змісту твору. (Першу подію позначено.)

№	Послідовність подій у творі
1.	Ігор приїхав з міста влітку до тітки.
	Ігор у цей час гірко плакав на задньому сидінні.

	З цього часу, приїжджаючи з міста; тато цікавився Вірним.
	Треба було тільки ім'я песику придумати.
	Рудий віддав цуценя.

14. Як ти розумієш заголовок твору «Вірний»? Запиши пояснення цього заголовка.

---

15. Як, на твою думку, Ігор ставиться до Вірного? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

---

16. Випиши з тексту речення, де розповідається, що вмів робити чотирилапий друг Ігоря.

---

17. Якби ти зустрів/зустріла Тимка, що б порадив/порадила йому? Обґрунтуй.

---

18. Як враження справив на тебе твір. Поділись своїми думками, почуттями, емоціями.

Варіант 15

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ХЛОПЧИК ТА БІЛОЧКА

1. Можливо, комусь ця розповідь про хлопчика та білочку видасться малоімовірною. Проте в ній не вигадано жодного словечка. А було все так.

Хлопчик занедужав. Хвороба почалася майже зразу, як після золотої осені настало холодне сльотаве передзим'я.

2. У цю пору хлопчик простуджувався щороку. Як казали лікарі, в нього був ослаблений імунітет. Отож хлопчик лежав у ліжку і з гіркотою думав, що тепер йому не скоро пощастить звестися на ноги. Перші тижні від хворого ні на крок не відходила мама. Вона давала йому різні мікстури, вигрівала гірчичниками, змушувала щогодини полоскати горло. Тобто робила все можливе, що в таких випадках робить кожна мама.

3. Збігали дні. Кілька разів хлопчика навідував лікар. Але хвороба не відступала. Нарешті температура почала потроху спадати. Кашель теж пригас. І мама вийшла на роботу. А хлопчик лишився удома сам. Йому було самотньо й нудно. Здавалося, всі про нього давно й надовго забули. І розважитись було нічим.

4. Аж тут несподівано пішов перший сніг. Він тихо, ніби в задумі, лягав на сіру, стомлену від осінніх дощів землю. Пухкою ватою зависав на гіллі дерев і кущів. Увесь світ наче помолодшав і звабно кликав до себе. Хлопчик спирався на лікоть і сумно дивився у вікно, за яким без упину літали непокійні рої сніжинок.

5. Якось пообідньої пори він прихилився до шибки і знічев'я став водити пальцем по холодному склі. Дерев за вікном стояли непорушні й урочисті. Усе довкруги виповнювала глибока незаймана тиша. Раптом біля старого, майже всохлого клена хлопчик побачив білочку. Влітку він не раз зустрічав її в саду. І навіть частував горішками. Білочка була дуже мила. Майже ручна. Вона не боялась брати почастунки просто з рук. А тепер, бідолашка, стрибала між дерев, обстежуючи кожен кущик, кожну билинку.

6. З усього було видно, що звірятко голодне, що воно вилізло із свого сховку, аби знайти хоч якусь поживу. Але довкруг лежала товста снігова ковдра. Хлопчик довго спостерігав за білочкою, переживаючи в душі, що всі її пошуки лишаються марними. «Як же їй допомогти? – розмірковував він. – Якби не моя простуда, я б виніс їй що-небудь смачненьке з маминих припасів...»

7. І враз йому сяйнула думка. Він дістав з полицки великий альбом для малювання, вирвав з нього аркуш і злагодив паперового літачка. Треба сказати, в цьому ділі хлопчик був неабиякий спритник. У жолобок на згині літачка він поклав два лісові горішки, що їх цілий пакетик лишила мама. Відтак підсунув до вікна стілець, відчинив кватирку й щосили послав літачка у білоччин бік. Літачок плавно виписав дугу й приземлився аж біля куща бузку. А от горішки не долетіли до кінця польоту, а скотилися з літачка раніше і впали білочці просто до ніг.

8. Хлопчик переможно заплескав у долоні. За весь час хвороби це була найрадісніша для нього хвилинка.
9. Коли увечері він розповів про випадок з білочкою мамі, та не дуже втішилась, що її хворий син розчиняв кватирку. Але не зронила жодного докірливого слова...
10. З того дня хлопчик почав швидко одужувати.

Анатолій Григоруk

Виконай завдання 1–18. За потреб звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є оповідачем твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) Хлопчик
- б) мама
- в) оповідач – учасник подій, який усе бачив
- г) сторонній оповідач, який знає все (події, думки)

2. Хлопчик занедужав, тому що... (Вибери одну відповідь.)

- а) ослаб імунітет.
- б) з'їв морозиво.
- в) змерз на вулиці.
- г) не послухав маму.

3. Хто навідував хлопчика, коли він хворів? (Вибери одну відповідь.)

- а) друзі
- б) лікар
- в) бабуся
- г) товариш

4. Кого побачив за вікном хлопчик? (Вибери одну відповідь.)

- а) Білочку
- б) лікаря
- в) маму
- г) товариша

5. Білочка вилізла зі свого схову, тому що... (Вибери одну відповідь.)

- а) було цікаво.
- б) хотіла подивитись на сніг.
- в) вона була голодна.
- г) вона була не голодна.

6. Що відчував хлопчик, довго спостерігаючи за білочкою? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає його емоційний стан.

Коли хлопчик довго спостерігав за білочкою, переживаючи в душі

Якби не моя простуда, я б _____

7. Перечитай абзац 3. Як ти вважаєш, чому хлопчику було самотньо й нудно? Запиши свою думку.

8. Чи можна це вважати, що про нього всі забули? Аргументуй свою думку.

9. Відповідно тексту визнач, які висловлювання істинні, а які – хибні.
(Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія		
Перші тижні від нього ні на крок не відходила мама.	Так	Ні
Кілька разів хлопчика навідував лікар.	Так	Ні
Аж тут несподівано пішов перший дощ.	Так	Ні
Хлопчик злагодив дерев'яного літачка.	Так	Ні
У літачок він поклав дві лісові ягоди.	Так	Ні

10. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) розповідь про добре ставлення до тварин
- б) розповідь хворобу хлопчика
- в) розповідь про важливість допомоги батькам
- г) розповідь про горішки для білочки

11. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

Хлопчика можна вважати добрим, тому що _____

Хлопчика можна вважати кмітливим, оскільки _____

12. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

13. Пронумеруй події з тексту у правильній послідовності.

Він розповів про випадок з білочкою мамі.

Хлопчик занедужав.

Раптом хлопчик побачив білочку

Кілька разів хлопчика навідував лікар

Хлопчик довго спостерігав за білочкою.

14. Як ти розумієш заголовок твору «Хлопчик та білочка»? Запиши пояснення цього заголовка. _____

15. Як, на твою думку, хлопчик ставиться до білочки? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту.

16. Хлопчик переживав в душі, що всі пошуки білочки лишаються марними, бо...*(Вибери одну відповідь.)*

а) була злива.

б) вона не була ручною.

в) зовсім не хотіла шукати їжу.

г) довкруг лежала товста снігова ковдра.

17. Чому, на твою думку, мама не дуже втішилась вчинком сина? *(абзац 9)?* Запиши свої міркування.

18. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що хлопчик чуйний та чесний.

1. _____

2. _____

Варіант 16

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад

підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЧАРІВНА ПАЛИЧКА

1. Тато, весь зосереджений, сидів за комп'ютером. Мама, очевидно, надовго, пішла в супермаркет. А Христинці самій так нудно, хоч плач.
2. – Тату, – просить Христинка, – пограйся зі мною.
3. – Ніколи мені, – буркає, не підводячи від комп'ютера голови, тато. – Бачиш, я зайнятий.
4. – Ну, хоч трішки, хоч крапельночку, – не відстає Христинка. – Ти ж обіцяв почитати мені про Котигорошка.
5. – Потім. Зачекай ще трохи.
6. – Я вже он скільки чекаю.
7. – А ти байдики не бий. Поприбирай свої іграшки. А то по всій хаті валяються – ногою ступити нікуди. Вазон полий, он земля в ньому геть пересохла. На місце ослінчика постав. Та й причесатись тобі не завадило б. Ходиш розтріпулюю, як Пеппі Довгапанчоха.
8. Христинка ображено надула губи. Сіла на диван і демонстративно відвернулася до стіни.
9. – О, яка ти пані ображальська! – дещо винувато сказав тато. – Вибач, я не хотів тебе образити.
10. Він дістав із шухляди столу вдвічі довшого і вдвічі грубшого проти звичайних олівця з написом «Сувенір», простяг Христинці й, весело підморгнувши, сказав:
– Ось тобі чарівна паличка. Дарую назовсім. Можеш гратися нею, скільки тобі заманеться.
– А вона й справді чарівна? – недовіжливо спитала Христинка.
– Авжеж. Досить тричі доторкнутися нею до будь-кого з нас – і всі твої бажання здійсняться.
11. Христинка обережно взяла паличку, якусь мить постояла в задумі, відтак підійшла до тата, тричі вдарила його легенько по спині й проказала:
– Паличко, паличко, хай тато почитає мені!
12. Тато відхилився від комп'ютера, уважно глянув на Христинку, всміхнувся якійсь своїй потаємній думці й покірно розвів руками:
– О, як магічно подіяла на мене паличка! Мушу підкоритися її чарівній силі. Неси вже свою книжку.
13. Спочатку тато прочитав від початку до кінця всю казку про Котигорошка. Потім за повелінням чарівної палички возив Христинку на плечах по хаті. Ще й голосно іржав та вибрикував, як баский кінь. Після цього, знов-таки завдяки чарівній паличці, вони грали в піжмурки. А коли, награвшись, трохи

перепочили, то вже тато взяв до рук чарівну паличку, тричі доторкнувся до Христинки й сказав:

14. – Хочу, щоб моя слухняна доня прибрала за собою іграшки!

15. Христинка думала, що після цих слів на неї теж якимось незвичайно подіє чарівна сила. Але нічого такого не сталося. Проте виходити з веселої гри їй не хотілось, і вона старанно склала в шафу всі свої іграшки. Потім полила вазон. Поставила на місце ослінчик. І до приходу мами навіть встигла причесатися.

Анатолій Григоруk

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто є автором твору « Чарівна паличка»? *(Вибері одну відповідь.)*
  - а) Анатолій Григоруk
  - б) Валентин Чемерис
  - в) Григорій Різник
  - г) Борис Комар
2. Вибері головних героїв твору « Чарівна паличка»? *(Вибері одну відповідь.)*
  - а) Мама і Христинка.
  - б) Христинка і тато.
  - в) Тато і мама.
  - г) Христинка
3. Познач, про що розповідається в тексті ? *(Вибері одну відповідь.)*
  - а) Про комп'ютер, який зламався в дівчинки
  - б) Про дівчинку, яка хотіла гратися з татом
  - в) Про маму, яка пішла в супермаркет
  - г) Про тата, який важко працював
4. Що означає слово «розтріпуля»? *(Вибері одну відповідь.)*
  - а) незачесана
  - б) брудна
  - в) розірваний одяг
  - г) ледача
5. Яку казку прочитав тато Христинці? *(Вибері одну відповідь.)*
  - а) Пеппі Довгапанчоха
  - б) Котигорошко
  - в) Попелюшка
  - г) Колобок

6. В яку гру гралися тато з донечкою?(Вибери правильну відповідь)

а) «У ведмедя у бору»

б) «Квач»

в) «Піжмурки»

г) «Гуси»

7. Визнач жанр прочитаного твору Анатолія Григорука «Чарівна паличка»? Впиши назву жанру в подане речення.

Я прочитав(ла) _____ Анатолія Григорука «Чарівна паличка».

8. Перечитай абзац 7. Запиши, що тато сказав зробити Христинці?

---

9. Відповідно до тексту визнач які висловлювання істинні, а які хибні?
(Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія		
Тато зосереджений працював за комп'ютером	Так	Ні
Христинка гралася іграшками в своїй кімнаті	Так	Ні
Тато подарував донечці чарівну паличку	Так	Ні
Дівчинка прочитала татові казку Котигорошко	Так	Ні
До приходу мами Христинка прибрала іграшки та причесалася	Так	Ні

10. Що означає вислів «бити байдики»? Запиши свої міркування.

---

11. Чому тато порівняв Христинку з Пеппі Довгапанчоха. Запиши свої міркування.

---

12. Пронумеруй події, з тексту, в правильній послідовності?

Паличко, паличко, хай тато почитає мені!

Христинка ображено надула губи.

- Ось тобі чарівна паличка. Можеш гратися нею, скільки тобі заманеться
- Тату, – просить Христинка, – пограйся зі мною
- Хочу, щоб моя слухняна доня прибрала за собою іграшки!

13. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частини (одну частину написано)

Номери абзаців	Назви частин
	Основна частина

14. Як ти розумієш заголовок твору «Чарівна паличка»? Запиши свої міркування.

---

15. Чи притаманна татові така риса характеру, як винахідливість? Чому ти так вважаєш? Аргументуйте свою думку.

---

16. Що відчувала Христинка в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словами, які найточніше передають її емоційний стан.

Коли тато виконував бажання, дівчинка відчувала _____

Коли Христинці загадали бажання, вона відчула _____

17. Чому, на твою думку, Христинка почала прибирати за собою (абзац 15)? Запиши свої міркування.

---

18. Чи хотіли б ви відчутти на собі дію чарівної палички? Чому? Аргументуйте свою думку

Варіант 17

ЧОРНА КІШКА, АБО МАГІЧНЕ ЧИСЛО «СІМ»

1. Відтоді, як у дворі з'явилася Пума – так звали чорну кішку з третьої квартири, – Василькові Моргайлу перестало щастить. Та воно й не дивно; адже ще колись бабуся застерігала: перебіжить дорогу чорна кішка – чекай невдачі!
2. І точно. Збирається оце Василько до школи, вигляне у вікно – не видно Пуми. Ага! Моргайло за портфеля – і бігом! Та тільки-но з під'їзду вискочить, аж тут і Пума... Ніби навмисно підстерігає хлопця. Чорну шерсть наїжачить, хвоста задерє і перебіжить дорогу. Все! Невдача. А яка невдача може бути в учня? Звісно яка – погана оцінка!
3. – Знову ти, Моргайле, не вивчив відмінки іменників, – докірливо каже Олена Михайлівна.
– Та вчи-ив...– тягне Василько. – Тільки мені чорна кішка дорогу перебігла... От і не пощастило.
4. У класі – сміх, а Васильку, звісно, не до сміху. Якось він, повертаючись додому, взяв та подзвонив у третю квартиру. Двері йому відчинила незнайома жінка – висока, сувора на вигляд, в отакезних окулярах.
– Чого тобі, хлопчику?
5. Василько посопів і каже:
– Тьотю, не пускайте свою чорну кішку, коли я до школи йду, бо вона мені дорогу перебігає.
6. Сувора жінка уважно подивилася на Моргайла і головою похитала:
– Не щастить, мабуть? Двійки хапаєш?
– Ага, за правила.
7. Жінка подумала якусь мить, а тоді з сумнівом запитала:
– А ти хоч правила вчиш?
8. – Та вчу, вчу, – квапливо запевнив Василько. – Але ваша кішка як перебіжить мені дорогу, так я і забуваю правила. І родовий відмінок з називним плутаю.
9. – Твоїй біді можна зарадити.
10. Жінка запросила Василька до кімнати, всадовила на стілець, а тоді запитала:
– А скільки разів ти правила повторюєш?
– Ну... ну... раз...
11. – Я так і знала! – сплеснула жінка руками. – Слухай мене, хлопчику, уважно. Чорна кішка і справді може наврочити, якщо правила повторювати лише один раз. Бо число «один» зовсім просте. А ось коли ти знатимеш

магічне число, то хай хоч і всі чорні коти нашого міста перебіжать тобі дорогу – відмінну оцінку одержиш.

12. – А яке маг... магічне число? Скажіть, будь ласка.

13. – Тс-с-с... – Жінка приклала палець до вуст і, озирнувшись, зашепотіла: – Скажу, але тільки для тебе, ти ж – нікому анічирк! Добре? Бо це – велика таємниця. Слухай мене уважно. Як тільки чорна кішка перебіжить дорогу, треба відразу ж тричі підстрибнути на правій нозі, потім – тричі на лівій. Запам'ятав?

14. – Ага, – прошепотів Василько. – Тричі на правій і тричі – на лівій. А далі?

15. – А далі треба швидко проказати: «Щоб чорна кішка не зурочила і голови мені не заморочила, повторюю правила разів сім – назовсім! Тьху, тьху, тьху, щоб мені допомогло «сім» – магічне число!»

16. – І все? – зрадів Василько.

17. – Все, хлопчику. Тільки не забудь: сім разів треба повторювати правила, адже сім – магічне число, і чорні коти перед ним безсилі.

18. Василько так і зробив. Тільки Пума перебігла йому дорогу (а це сталося наступного ранку), Василько відразу ж підстрибнув тричі на правій нозі, потім – тричі на лівій, швидко проказав усі слова і сім разів повторив правило.

19. І що б ви думали: найвищу оцінку одержав!

20. – Молодець, Моргайле! — сказала Олена Михайлівна. – Сьогодні тобі, я бачу, не перебігала дорогу чорна кішка!

21. А Василько мовчить. Таємниця ж! От воно що! Виходить, число «сім» і справді магічне! Сім разів повторив правило, і навіть чорнюща Пума не зурочила.

Валентин Чемерис

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Визнач жанр прочитаного тексту. Впиши назву жанру в подане речення.

Я прочитав(ла) _____ Валентина Чемериса «Чорна кішка, або магічне число «сім».

2. Як звали головного героя Валентина Чемериса «Чорна кішка, або магічне число «сім»? (Вибери одну відповідь)

- а) Михайлик Моргайло
- б) Костянтин Зухваленко
- в) Василько Моргайло
- г) Дмитрик Міняйло

3. Що не вивчив головний герой? (Вибері одну відповідь)
- а) таблицю множення
  - б) відмінки іменників
  - в) вірш напам'ять
  - г) правило
4. Яке магичне число назвала сусідка? (Вибері одну відповідь)
- а) сім
  - б) дев'ять
  - в) один
  - г) вісім
5. Як потрібно було стрибати? (Вибері одну відповідь)
- а) тричі на правій нозі, п'ять разів на лівій
  - б) тричі на лівій, тричі на обох
  - в) сім разів на правій, сім разів на лівій
  - г) тричі на правій нозі, тричі на лівій
6. «Василько мовчить. Таємниця ж!», бо це... (Вибері одну відповідь)
- а) прохання сусідки
  - б) Василько придумав
  - в) сказав однокласник
  - г) прохання мами

7. Які емоції переживав Василько в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, що найточніше передає її емоційний стан.

Коли кішка перебігала дорогу, Василько відчув _____

Коли спрацював ритуал від чорної кішки, хлопчик відчув _____

8. Продовж речення.

Василько виглядав кожного ранку у вікно, щоб _____

Хлопчик отримав найвищу оцінку, тому що _____

9. Пронумеруй події з тексту у правильній послідовності.

- У класі – сміх, а Васильку, звісно, не до сміху.
- Звісно яка – погана оцінка!
- Виходить, число «сім» і справді магичне!
- Слухай мене, хлопчику, уважно.

Тьху, тьху, тьху, щоб мені допомогло «сім» – магічне число!

10. Що на твою думку, означає слово «аніччирк». Запиши свої міркування.

---

11. Чому, на твою думку, спрацював ритуал проти чорної кішки. Запиши свої міркування.

---

12. Відповідно тексту визнач, які висловлювання істинні, а які – хибні.

Подія		
Чорну кішку з третьої квартири звали Пума.	Так	Ні
Повертаючись додому, хлопчик взяв та подзвонив у сьому квартиру.	Так	Ні
Повторюю правила не менше шести – назавжди!	Так	Ні
Адже сім – магічне число, і чорні коти перед ним безсилі.	Так	Ні
На наступний день Василько знову отримав найнижчий бал.	Так	Ні

13. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що Василько абияк готувався до уроків.

1. _____

---

2. _____

---

14. Перечитай абзац 11. Як ти вважаєш, чому, якщо повторювати правила один раз, то чорна кішка може наврочити? Запиши свою думку.

---

15. Визнач головну думку твору «Чорна кішка, або магічне число «сім». Запиши свої міркування.

16. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

17. Поміркуюте, який абзац є ключовим для даного твору. (Запишіть номер абзаца). _____

18. Заповни таблицю.

Персонаж	Риси характеру
Василько	
Сусідка	

Варіант 18

Прочитай уривок казки Леоніда Шияна «Пригоди Босмінки» (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються даного тексту, а тому повертайся до нього (за потреби).

ЗАГУБИЛАСЯ

1. Босмінка – маленький рачок. Такий маленький, що не всяка риба помітить його. У річці, де жила Босмінка, подейкували, що вона, мовляв, негарна. І ніс задовгий – ну справжній тобі хобот! – і ніг не видно – ховає десь під черепашкою. А найжахливіше — одне-однісіньке око в бідолахи...

2. Та Босмінка не чула цих розмов. А яка вона з себе насправді – не знала. Адже в річці дзеркала нема.

3. Того ранку Босмінка, як завжди, прокинулася разом із сонцем – тільки-но впало на воду його золотаве проміння. Батьки вже снідали. Босмінка підпливла до них і теж почала втягати у свій малюсінький ротик смачні водорості.

4. Раптом над нею промайнула якась тінь. Хоч і була Босмінка полохливою, але їй так кортіло все знати! Вона швидко-швидко замахала вусиками, ніби весельцями, і піднялася вгору.
5. І тут Босмінка помітила довгого, схожого на темну паличку, жучка Водомірку. Ніжки в нього були змащені жиром, і тому до них зовсім не приставала вода. Наче спритний ковзаняр – раз-два! – мчав Водомірка по річковій поверхні.
6. «От би мені так!» – із заздрістю подумала Босмінка. Адже плавала вона дуже повільно.
7. Нарешті Водомірка, підстрибнувши, метнувся вбік і зник.
8. Босмінка трохи почекала: чи не з'явиться, бува, жучок знову? Але Водомірки ніде не було. Босмінка з прикрістю зітхнула й рушила назад.
9. Та що це? На тому місці, де лишилися її батьки, не видно нікого. Босмінка розгубилася. Вона обпливла навколо латаття — даремно: мама й тато безслідно зникли.
10. І пригадала Босмінка, як, докірливо ворущачи вусиками, попереджала її матуся: – Гляди, вскочиш через свою неслухняність у халепу! Хоч ти й не маленька вже, але тримайся нас: ми більше за тебе прожили на світі – більше й знаємо.
11. Босмінка от-от розплакалася б, та що з того? Хто її пожаліє? У воді навіть сліз твоїх не помітять...
12. Вона хотіла вже плисти далі, коли побачила свого давнього знайомого – старого буркотуна Слимака. Насилу тягнувши свою кручену хатку-черепашку, він неквапливо ліз угору по водяній сосонці.
13. – Дідусю Слимаче! – зраділо пропищала Босмінка. – Чи не зустрічали ви мою маму?
14. Слимак здригнувся від несподіванки і втягнув голову в хатку. Потому висунув рижки і, впізнавши Босмінку, сердито буркнув:
- Не бачив я ніякої мами... Чіпляються з усякими дурницями...
15. І він поповз собі далі.
16. Босмінка безпорадно озирнулася навколо. Сонце піднялося високо-високо, і у воді стало зовсім тепло.
17. Та ніщо не тішило бідолаху Босмінку. Загубити маму й тата – ох, як же це тяжко! Що чекає її? Як житиме вона тепер?..
18. Сумно зітхнувши, подалася Босмінка на розшуки.
19. Незабаром вона опинилася у незнайомому місці. Це був справжній підводний ліс.

20. Куди ж це вона потрапила? Босмінка глянула ліворуч і побачила якийсь дивний дзвіночок. «Що воно таке?» – подумала і нерішуче наблизилася. «Тут хтось живе», – здогадалася Босмінка.
21. Вона обережно зазирнула всередину – там на павутинці висіла якась мертва комашка.
22. Босмінці стало моторошно. Мерщій від цього небезпечного місця!
23. Але що це? Її хоботок прилип до дзвіночка! Босмінка смикнула раз, удруге – не пускає... Скосивши око, вона побачила, як до неї наближається якась волохата потвора. То був господар дзвіночка – водяний павук Сріблянка.
24. З переляку в Босмінки затрусилися ніжки. Вона рвонулася з останніх сил. Від болю потьмарилося в оці. А все-таки вона відчепилася від дзвіночка!..
25. Павук був уже зовсім близько. Босмінка стрімголов кинулася навтьоки. Та павук помітив її. Круто повернувши, він помчав навздогін. Босмінка щосили загрибала вусиками. Тільки б дістатися до заростей! Тільки б встигнути!..
26. Але пізно!.. Павук, – вона відчувала це, – вже за спиною... Ще мить – і він схопить її. З жахом оглянулася назад – страхіття простягало до неї свої брудні довгі лапи. Кінець!..
27. Щось різко відкинуло її вбік, і вона мало не знепритомніла.
28. Отямившись, Босмінка побачила велику плямисту Жабу, що з'явилася хтозна-звідки, а огидний павучище кудись зник. І тоді Босмінка зрозуміла, що її врятовано. Витрішкувата Жаба проковтнула павука!
29. Від усіх цих переживань Босмінка зовсім знесиліла. Вона відшукала затишну місцинку і сховалася під листочок. Не хотілося ні їсти, ні пити. Тільки тепер вона відчула, як ние хоботок.
30. Вже сутеніло. Вода ставала дедалі темнішою, прохолоднішою. Зовсім змучена, Босмінка підбрала ніжки, старанно вкрилася черепашкою і швидко заснула.

Леонід Шиян

*Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту.
Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло, грамотно й охайно.*

1. Визнач основну тему твору. Твір про...*(вибери одну відповідь)*
  - а) красу мальовничої річки
  - б) про слухняну тваринку
  - в) про непослуха
  - г) про життя маленького рачка
2. Босмінка – це...*(вибери одну відповідь)*

- а) велика жаба
- б) маленький краб
- в) маленький рачок
- г) водяний павук

3. Чим харчується Босмінка? (Вибери одну відповідь)

- а) ряскою
- б) водою
- в) молюсками
- г) водоростями

4. Хто має лапки, змащені жиром? (Вибери одну відповідь)

- а) водомірка
- б) слимак
- в) жаба
- г) павук

5. Кого загубила головна героїня? (Вибери одну відповідь)

- а) хоботок
- б) власну тінь
- в) маму й тата
- г) єдине око

6. Що відчувала Босмінка у наведених ситуаціях? Закінчи кожне речення словом, яке найточніше передає її стан.

Босмінка от-от розплакалася б, та що з того? Хто її пожаліє? У воді навіть сліз твоїх не _____

Отямившись, Босмінка побачила велику плямисту Жабу, що з'явилася хтозна-звідки, а огидний павуцище кудись зник. І тоді Босмінка зрозуміла, що її _____

7. Чи правильно зазначено послідовність подій у творі? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Так	Ні
Босмінка, як завжди, прокинулася із сонцем.	Так	Ні
Павук був уже зовсім близько.	Так	Ні
І тут Босмінка помітила довгого, схожого на темну паличку, жучка Водомірку.	Так	Ні

То був господар дзвіночка — водяний павук Сріблянка.	Так	Ні
- Дідусю Слимаче! – зраділо пропищала Босмінка.	Так	Ні

8. На які частини можна поділити уривок? Придумай і напиши до кожної частини заголовки.

---

9. Продовж твердження:

У річці, де жила Босмінка, подекували, що вона, мовляв, _____.
Скосивши око, вона побачила, як до неї наближається якась волохата _____.

10. Прочитай абзац 20. Запиши, кого з дійових осіб стосуються дані речення. _____.

Опиши його. _____

---

11. З'єднай стрілочками персонажа та його дію.

І ніс задовгий — ну справжній тобі хобот! — і ніг не видно — ховає десь під черепашкою.		Слимак
З жахом оглянулася назад — страхіття простягало до неї свої брудні довгі лапи.		Водомірка
Насилу тягнучи свою кручену хатку-черепашку, він неквапливо ліз угору по водяній сосонці.		Рачок Босмінка
Ніжки в нього були змащені жиром, і тому до них зовсім не приставала вода.		Павук

2. «Може, він впадає в річку? – пожвавішала Босмінка. – От було б здорово!» І вона довірилася течії.

3. Далеко попереду замаячила якась чорна рибка. Швидко-швидко махала вона хвостиком, і Босмінці ніяк не вдавалося гарненько її роздивитися. «Хто ж це?» – не розуміла вона.

4. На завороті струмка, біля куща, рибка зупинилася. Босмінка, вагаючись, наблизилася до неї і сторопіла: коло самого хвоста у рибки росли дві лапки! Звідки ж було їй знати, що це зовсім і не рибка, а Пуголовок, рідний Жабин син. Так, так, тієї самої Жаби, що врятувала її від страшного павука.

5. Не помічаючи Босмінки, Пуголовок злизував з гілки, що впала у воду, наліт водоростей. Мабуть, вони були дуже смачні, бо Пуголовок навіть сопів від насолоди.

6. Та ось він наївся й зібрався в путь.

7. «Попрошу його, може, підвезе? – набралася сміливості Босмінка. – Здається, він добрий».

8. Але Пуголовок уже повернувся до неї спиною. І тоді Босмінка без усякого дозволу причепилася до його, хвоста. Пуголовок нічого не відчув, адже Босмінка була легесенькою, мов пушинка. Востаннє глянувши на гілку, він помчав струмком униз.

9. «Ой, як же гарно їхати! – раділа Босмінка. – Не те, що на Чаплі...»

10. Їм часто попадалися зграйки сріблястих рибчинок. Поспішаючи кудись у своїх справах, заклопотано проплив жук Плавунець. Очевидно, десь недалеко мала бути річка. Босмінка від нетерплячки засовалася на хвості. Скоріше б!.. А струмок робився дедалі ширшим і повноводнішим. Ще один заворот – і він влився у річку. Нарешті!.. Ура-а-а!..

11. Пуголовок несподівано зупинився перед якимось кущиком – і Босмінка, не втримавшись, полетіла йому через голову. Падаючи, вона побачила, як перелякано шарахнула вбік – хто б міг подумати! – її власна мама...

12. – Ма-а-а! Мамуню!!! – пронизливо завокала Босмінка і вперше в житті заплакала.

13. З-під сусіднього листочка висунувся тато і недовіркою витріщив своє чорне око.

14. Що було потім – важко й розповісти. З радощів батьки так обіймали своє дитинча, що мало не вивихнули йому хоботок. Коли, врешті, всі трохи оговталися, матуся докірливо мовила:

15. – От бач, не слухала нас – і загубилася. Добре, що все гаразд. А якби ти загинула?!

16. І, уявивши Босмінку в пазурах ненажерливого хижака, мама ледве не знепритомніла.

17. – Я тепер завжди буду слухняна, – винувато прошепотіла Босмінка.

18. Тато схвально кивнув головою і, подумавши, солідно проказав:

19. – Мені здається, гм... час уже обідати. Я знаю, де можна поласувати прегарними водоростями.

20. І дружна сімейка рушила в дорогу. Босмінка пливла між мамою і татом. Вона почувала себе щасливою-прещасливою. Єдине, за чим вона жалкувала, – що поруч нема її друга Пузанчика. Чи доведеться їм зустрітися знову? Цього Босмінка не знала, як не знала й того, які нові пригоди чекають її попереду.

Леонід Шиян

Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Про що мріяла Босмінка, пропливаючи струмком? (Вибери одну відповідь)

- а) потрапити у річку
- б) зустріти сріблястих рибок
- в) полетіти на Чаплі
- г) поїсти водоростей

2. Укажи, хто такий рідний Жабин син. (Вибери одну відповідь)

- а) Плавунець
Пуголовок
- б) Пузанчик
- в) Рибка

3. Як потрапила у річку Босмінка? (Вибери одну відповідь)

- а) прилетіла на Чаплі
- б) припливла на спині жука Плавунця
- в) під'їхала на хвості Пуголовка
- г) пливла не стеблині водорості
- а)

4. За чим жалкувала Босмінка? (Вибери одну відповідь)

- а) що на звороті струмка рибка зупинилася
- б) що причепилася до хвоста Пуголовка без дозволу
- в) що поруч немає друга
- г) що струмок влився у річку

5. При зустрічі з Босмінкою батьки:

- а) розсердилися
- б) зраділи
- в) були байдужими
- г) гнівно кричали

6. Як почувалася Босмінка під час зустрічі з батьками? (Обери і познач правильні відповіді)

- байдужою
- винуватою

- сердитою
- хвалькуватою
- радісною
- щасливою
- злою
- сумною

7. Як ти вважаєш, чому при зустрічі з мамою Босмінка вперше в житті заплакала?

---

8. Чи відчула себе винуватою Босмінка? Якщо так, то чому?

---

9. Що з наведеного було насправді? (обведи потрібну відповідь у кожному рядку)

Подія		
У чорної риби біля хвоста росли дві лапки.	Так	Ні
Босмінка попросила дозволу Пуголовка підвезти її струмком.	Так	Ні
При зустрічі з своєю мамою Босмінка закричала «Ура-а-а!»	Так	Ні
Босмінка не слухала батьків – і загубилася.	Так	Ні
Босмінка почувала себе щасливою, бо пливла між мамою і татом	Так	Ні

10. Перечитай абзаци 11-13. З'єднай стрілкою персонажа та інформацію про нього.

Босмінка		перелякано шарахнула
Мама		недовіжливо витріщив
Тато		пронизливо заволатала

11. Продовж твердження, покликаючись на твір.

Босмінка засовалася на хвості Пуголовка від _____

Мама ледве не знепритомніла, тому що _____

12. Як ти розумієш заголовок казки «Ма-а-а!». Поясни. Придумай і напиши власний заголовок.

---

13. Пронумеруй послідовність подій у творі, уписавши цифри в порожні клітинки.

- Очевидно, десь недалеко мала бути річка.
- І дружна сімейка рушила в дорогу.
- Що було потім – важко і розповісти.
- Струмок біг серед зеленого луку.
- Та ось він наївся й зібрався в путь.
- На звороті струмка рибка зупинилась.

14. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

---

15. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

16. Поміркуй над казкою і сформулюй для себе правило поведінки, якого ти будеш дотримуватися.

---

17. Поясни дії персонажів:

Пуголовок сонів, тому що _____

Мама шарахнула вбік, тому що _____

Босмінка почувала себе щасливою-прещасливою, тому що _____

18. Яка нова пригода могла б трапитися з Босмінкою? Пофантазуй і напиши про це.

Варіант 20

Прочитай текст і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити різні позначки до нього(підкреслювати, обводити). Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються саме цього тексту, тому за потреби повертайся до нього.

ГОЙДАЛКА ПІД КЛЕНОМ

1. Ось наш двір.
Найкраще в ньому – це майданчик під кленом.
2. А найкраще на майданчику – гойдалка.
Якщо розгойдатися дуже сильно, то можна злітати високо-високо.
Я літаю – а малюки порпаються в піску.
Я літаю – а Марко з'їжджає з гірки.
Я літаю – а Марків дід садить квіти між тополею і кленом.
3. Квіти ще не схожі на квіти. Але Марків дід каже, що вони виростуть і зацвітуть у липні. Або навіть раніше, якщо нам пощастить.
4. – Як називаються ці квіти? – питаю.
– Дельфіній, – каже Марків дід.
5. Мені подобається їхня назва. Мати дельфіній біля майданчика – це майже як мати справжніх дельфінів.
6. Я розгойдуюсь іще сильніше – і бачу маму. Вона повертається з роботи.
Я зупиняюся, швидко злізаю з гойдалки. Біжу.
7. – Стій! Ніно, спинися! – раптом кричить мама і застигає на місці.
8. – Що ти накоїла?! – супить брови Марків дід.
9. – Дивися під ноги! – біжить до мене Марко.
10. Я дивлюся під ноги, а там – розтоптані квіти. Не знаю, як це сталося.
Сльози печуть в очах.
– Я ж не хотіла! – тікаю від усіх.
Якби ж я дивилася під ноги! Тоді дельфіни були б цілі.
11. Увечері я крадуся в кімнату батьків. Мама вже спить, а тато, глянувши на мене, міцно пригортає.
12. – Тепер у нас не буде дельфінів, – бурмочу.
– Хтозна, – відповідає тато. – Може, й будуть.
13. Наступного ранку ми з татом ідемо на великий ринок.

Тут продають овочі, фрукти і – квіти. Ми обходимо всі ряди, але дельфінів ніде немає.

14. Дорогою додому бачимо квіткову крамницю. Тут є троянди, тюльпани, різні вазони, кактуси.

15. – У вас є дельфіни? – питаю у продавця.

– Дельфіни? – не розуміє він.

– Дельфіній! — сміється тато.

– А, дельфіній! Ось!

16. Ми з татом ніколи не садили квітів. Але все робимо так, як казав нам продавець.

17. Одна, дві, три, чотири нові рослинки з'являються на клумбі між тополею і кленом.

18. Мама бачить нас із вікна й гукає:

– Що ви там робите?

– Заводимо дельфінів! – кричу.

19. Тоді мама виходить і береться мені допомагати. А тато майструє навколо клумби дерев'яний парканчик.

20. Гойдалка під кленом широка. Ми з Марком поміщаємося на ній удвох.

21. Ми літаємо – а з вікна на нас дивиться Марків дід і махає рукою.

Ми літаємо – а за парканчиком ростуть квіти.

Ми літаємо – а попереду ціле літо, і понад хмарами стрибають сині й блакитні дельфіни.

Галина Ткачук

Виконай завдання 1 -18. За потреби звертайся до тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Визнач, де відбувалися події в оповіданні. *(Вибери одну відповідь.)*

- а) На шкільному майданчику
- б) У сільському дворі біля будинку
- в) У міському дворі на майданчику
- г) На дитячому майданчику в центрі міста

2. Хто є оповідачем твору? *(Вибери одну відповідь.)*

- а) Марко
- б) Тато
- в) Дідусь Марка
- г) Ніна

3. Найкраще на майданчику, на думку оповідача, це... *(вибери одну відповідь.)*

- а) Квіти

- б) Гірка
- в) гойдалка
- г) Пісочниця

4. Прочитай уважно і вибери правильну відповідь «Дельфіній – це...»

- а) Морський ссавець
- б) Морська риба
- в) Рослина
- г) Казковий персонаж

5. Поміркуй, чому дівчинка засмутилася. (Вибери одну відповідь.)

- а) Посварилася з Марком
- б) Не вдалося погойдатися
- в) Затоптала квіти
- г) Тато зробив зауваження

6. З'єднай репліки з мовцями

Стій! Ніно, спинися!		Ніна
Дивися під ноги!		мама
Що ти накоїла?		Марко
Тепер у нас не буде дельфінів		дідусь Марка

7. У будь-яких прикрих ситуаціях завжди потрібна підтримка близької людини. Напиши, хто спочатку підтримав дівчинку?

Як саме?

8. Яке рішення прийняв тато? (Вибери декілька відповідей.)

- а) Пригорнув доньку і заспокоїв.
- б) Заплатив дідусеві Марка за зіпсовані квіти.
- в) Вирішив не втручатися.
- г) Пішов з донькою за новими рослинами, щоб разом посадити на клумбі.

9. Вибери і напиши, які емоції відчувала дівчинка в наведених ситуаціях (захват, відчай, радість, страх, задоволення)

- ✓ Коли побачила маму – _____
- ✓ Коли сильно розгойдувалась на гойдалці – _____
- ✓ Коли побачила розтоптані квіти – _____
- ✓ Коли садила квіти разом з батьками – _____

10. Досліди, які рослини зустрічаються в оповіданні. Випиши їх назви

---

11. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку)

Подія		
Дідусь саджав тюльпани.	Так	Ні
Ніна побачила, що з роботи повертається мама.	Так	Ні
Дельфінії зацвітуть у серпні	Так	Ні
Ніна з мамою йдуть на ринок за квітами	Так	Ні
Дівчинка з татом ніколи не садили квітів	Так	Ні
Тато майструє біля клумби лавочку	Так	Ні

12. Поміркуй і запиши, що було б, якби Ніна і тато не виправили цю прикру ситуацію?

---

13. Придумай і запиши іншу назву для оповідання. Поясни свій вибір.

---

14. Добери риси характеру, притаманні дівчинці Ніні. Підкресли відповідні слова.

Щира, невпевнена, добра, товариська, весела, заздрісна, відповідальна, легковажна, працююча, творча, байдужа.

15. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

16. Прочитай абзац 10. Які емоції відчувала дівчинка? Що вразило її?

17.Прочитай абзаци 20-21. Які емоції і почуття відчуває дівчинка?

18.Чому навчає читачів цей твір? Сформулюй і запиши свої думки.

Варіант 21

Прочитай текст і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити різні позначки до нього(підкреслювати, обводити). Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються саме цього тексту, тому за потреби повертайся до нього.

ЛІТАЧОК

1. У День Святого Валентина Максим прийшов до школи з паперовим літачком. На крилі його виразними друкованими літерами було виведено: «Найкраще у світі ім'я – Улянка». Підпису, звичайно ж, не було. «Хай вона ніколи не здогадається, що це написав я, – твердо казав собі Максим. – І начебто вже не він, а хтось інший, зітхаючи, додавав: «Ех, а краще б здогадалась...».
2. Максим сів за свою останню парту й став чекати, коли Ніна Іванівна загадає всім розв'язувати задачу. А як усі схилились над зошитами, він тихенько дістав літачка, ще раз прочитав свій напис, ще раз глянув на Улянку, зітхнув і – так тому й бути – швидко метнув літачка їй на парту. Летіти було три секунди: Улянчина парта в сусідньому ряду навскіс. Але літачок зробив якусь химерну петлю, пішов у піке і впав простісінько перед носом у Дениса. Денис одразу покинув задачу і став зацікавлено його розглядати.
3. Максимові з тої несподіванки аж гаряче зробилося. Він опустил голову й спідлоба стежив за Денисом. Денис тим часом діловито оглянув клас, тоді дістав з пенала червону ручку, перекреслив у слові Улянка літеру «У» й замість неї написав велике кругле «О».
4. Проте Олянка, що сиділа на другій парті, літачка з сердечком на крилі не отримала. Літачок знов виписав у повітрі чудернацький пірует і цього разу впав на парту до Віті.
5. Вітя був хлопець тихий і сором'язливий. Він ніколи б не відважився написати дівчинці таку записку. А тут на тобі, записка сама впала з неба. Хвиля сміливості накрила Вітю з голови до п'ят. Він упевнено перекреслив у слові «Олянка» літеру «я» і надписав угорі літеру «е». «Тепер усе чистісінька

правда, – сказав собі Вітя. – Оленка – найкраще у світі ім'я». І він послав літачка убік через ряд. Саме там сиділа Оленка.

6. Червоне сердечко на білім крилі знов здійнялося в повітря. Та до першого ряду парт не долетіло. Цього разу літачок викрутасів не робив. Він плавно сів у другому ряду на Улянчиній парті.

7. Максим, який стежив за всіма цими перельотами й безсоромним мазюканням по його напису, ледь не кинувся, щоб вихопити літачка з Улянчиних рук. Та стримався-таки. А Улянка перекинула з-за плеча свою русяву кіску, перетягнуту блакитною квітчастою зав'зкою, і стала уважно розглядати напис на крилі. Він хоч і був двічі поправлений, проте читався добре. Сердечко на крилі їй, видно, сподобалось. Бо інакше чого вона озирнулася й так тепло Максимові усміхнулась.

О. Кротюк

Виконай завдання 1 -18. За потреби звертайся до тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Де і коли відбувалися події, описані у оповіданні? (Вибери одну відповідь.)

- а) День Святого Миколая, театр.
- б) Новий рік, актова зала
- в) День святого Валентина, класна кімната
- г) Восьме березня, шкільний майданчик

2. Познач імена дітей – героїв оповідання. (Вибери одну відповідь.)

- а) Максим, Уляна, Данило, Оляна, Вітя, Оленка
- б) Максим, Уляна, Денис, Оляна, Вітя, Оленка
- в) Максим, Уляна, Денис, Марина, Вітя
- г) Максим, Уляна, Оляна, Вітя, Оленка

3. З чого був зроблений літачок? (Вибери одну відповідь.)

- а) Пластмаса
- б) Папір
- в) Пластилін
- г) Картон

4. Кому хотів надіслати Максим літачок? (Вибери одну відповідь.)

- а) Улянці
- б) Оленці
- в) Олянці
- г) Олі

5. Що було намальовано на крилі літака? (Вибери одну відповідь.)

- а) Червоне сонечко
- б) Червоний бантик

в) Червоне сердечко

г) Червоні квіти

6. На якому уроці Максим вирішив метнути літак? (Вибери одну відповідь.)

а) Урок «Я досліджую світ»

б) Урок англійської мови

в) Урок математики

г) Урок мистецтва

7. Яку зачіску носила Улянка? (Вибери одну відповідь.)

а) Дві чорні кіски з блакитними зав'язками

б) Довгу біляву кіску з блакитною стрічкою

в) Русяву кіску, перетягнуту блакитною квітчастою зав'язкою

г) Темну кіску, перетягнуту блакитною квітчастою зав'язкою

8. Який шлях зробив літак? (Запиши імена дітей)

1 – _____

2 – _____

3 – _____

4 – _____

9. Слово «лине» означає...

а) швидко пересувається в повітрі.

б) плавно, легко летить.

в) повільно рухається.

г) стрімко рухається.

10. Впиши слова – відповіді:

За якою партою сидів Максим? За _____

Хто виправив букву У на букву О у записці? _____

Кого накрила хвиля сміливості? _____

Хто послав літака Оленці? _____

11. Чому хлопчики виправляли імена дівчаток у записці? Поділися своїми думками. Використовуй слова: «Я вважаю...», «тому що ...».

---

12. Чи можна читати чужі записки? Чому? (Поясни)

Так, тому що _____

Ні, тому що _____

Інколи, тому що _____

13. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

14. Як, на твою думку, змінювався настрій Максима протягом описаних подій? Чим це було зумовлено?

---

15. Установи послідовність подій у тексті.

	Максим сів за свою останню парту й став чекати, коли Ніна Іванівна загадає всім розв'язувати задачу.
	Але літачок зробив якусь химерну петлю, пішов у піке і впав простісінько перед носом у Дениса.
	Літачок знов виписав у повітрі чудернацький пірует і цього разу впав на парту до Віті.
	А Улянка перекинула з-за плеча свою русяву кіску, перетягнуту блакитною квітчастою зав'язкою, і стала уважно розглядати напис на крилі.
	У День Святого Валентина Максим прийшов до школи з паперовим літачком.
	Червоне сердечко на білім крилі знов здійнялося в повітря. Та до першого ряду парт не долетіло.

16. Як можна проявити симпатію до людини, яка тобі подобається?

---

17. Як ти вважаєш, чи вдалося дітям якісно виконати завдання, яке задала вчителька? Поясни свою відповідь.

Варіант 22

Прочитай текст (числа позначають абзаци) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЩО ПРИСНИЛОСЯ КАТРУСІ

1. Яюсь Катруся сказала Василькові:
– Васильку! Чуєш, Васильку! Давай гратися в піжмурки.
2. – Добре. Давай гратися, – погодився Василько.
3. І почали вони гратися в піжмурки. Тільки як заховається Катруся, то Василько відразу і знайде її. А як Василько заховається, то Катруся бігає-бігає, а знайти його не може. Стало Катрусі дуже кривдно від того, і вона сіла в саду й гірко заплакала. Доти плакала, що аж спати схотілося.
4. Раптом чує Катруся – хтось обзивається до неї:
– Чого ти, дівчинко, плачеш?
5. – Як же мені не плакати, коли тільки-но я заховаюся, то Василько зразу мене й знайде. А як Василько заховається, то я шукаю, шукаю, і знайти його не можу, – відповіла крізь сльози Катруся.
6. – Не плач, дівчинко, – каже той самий голос, – я тобі допоможу так заховатися, що Василько тебе ніяк не знайде. Ось лізь сюди!
7. Підводить Катруся очі, і що вона бачить? Ніжно-блакитну, красиву-прекрасиву квітку. Глянула на неї Катруся і запитала:
– Як же я влізу в тебе, коли ти зовсім малюсінька й ніжна?
8. – Дарма, ти тільки простягни вперед руки і тоді сама все зрозумієш, – мовила квітка.
9. Простягла Катруся руки до квітки, і квітка одразу почала більшати, більшати. А може, то лише так здалося Катрусі, а насправді вона сама стала меншати. Ось заховалися у квітці пальці, ось уже не видно й рук по лікті, ось і плечі уже там. Потім і вся Катруся опинилася у квітці, сіла в ній, сидить і роздивляється.
10. У квітці так гарно, затишно, пахтить чимось приємним-приємним. А коли поглянула Катруся через пелюсточки в сад, то в ньому всі дерева – і яблуні, і груші, і сливи, і вишні, і абрикоси – були блакитні, такі, наче вона дивилася на них через прозоро-блакитне скельце.
11. «Еге, – подумала Катруся, – та тут таки й справді чудова хованка. Тепер нехай Василько пошукає мене, нехай побігає!»

12. А воно так і було. Василько скрізь бігав, зазирає за кущі, за горбочки, аж упрів, бідолаха, аж чуб у нього став мокрий, але Катрусі все одно не може знайти.
13. Катруся ж сидить у квітці, посміхається, радіє...
Коли це чує вона – до квітки щось летить. І так гуде, як ото літак, а саме волохате, страшне. Підлетіло, сіло край пелюсточки, а потім полізло у квітку. Катруся злякалася, як замахав руками, як закричить:
– Ой, боюся, боюся!..
14. Спинилося воно, побачило її у квітці й каже:
– Чого ти, дівчинко, кричиш?
15. Ти не кричи і не бійся мене. Я – бджола.
16. Придивилася Катруся – і справді бджола перед нею. Хоч і волохатенька, зате чепурненька, славна. Тоді Катруся й питає бджолу:
– А ти не вкусиш мене?
17. – Ні, що ти! – відповідає бджола. – Тільки посунься трохи й сиди смирененько.
18. Катруся відсунулася набік, бджола пролізла повз неї, випустила свій носочок, встромила його в саме денце квітки й почала смоктати квітковий сік – нектар. Носочок у бджоли прозорий, і Катруся бачить, як по ньому підіймається чистий-пречистий, мов сльоза, і, мабуть, солодкий, як мед, нектар. Катруся засовалася, облизала губи та як запхикає:
– Пхи, пхи, пхи...
19. – Чого ти? – питає бджола.
20. – Еге, чого! Того, що мені теж хочеться солодкого, – відповіла Катруся.
21. – То летімо до мене додому. Там є чим тобі поласувати. Меду в нас – скільки душа твоя забажає! – мовила бджола.
22. Усміхнулася Катруся. Але враз і засмутилася, сказала:
– Як же я полечу, коли в мене крилець немає?
23. – А ти на мене сідай, і удвох полетимо, – запропонувала бджола.
24. – А це не страшно? – запитала Катруся.
25. – Ні. Сідай, не бійся, – відповіла бджола.
26. Катруся сіла на бджолу, міцно ухопилася руками їй за шию. Бджола замахала крилами, загула й полетіла.
27. І прилетіли вони до бджоли додому. Будиночок у неї дерев'яний з продовгуватими дверима-входом і з скляним невеличким віконечком. Сам він червоний-червоний, а дашок зелений. І як тільки долетіли до цього будиночка, так і запахло медом.
28. – А чого тут так медом пахне? – поцікавилась Катруся.
29. – Бо тут ми з нектару мед робимо, – пояснила бджола. – Ходімо, подивишся.
30. Як зайшла Катруся всередину будиночка, то аж зойкнула, бо в ньому стільки тих бджіл, стільки того меду було!
31. Стоїть вона, дивиться, а слинка у неї так і тече.
– Ну, так хочеш меду покуштувати? – питає бджола.
32. – Еге, хочу, – відповідає Катруся, і каже це тихенько й несміливо.

33. – То добре. Сідай отут, – показала бджола на восковий стілець біля невеликого, теж із воску, столика.
34. Катруся присіла, і бджола принесла їй миску меду і велику ложку. І ложка, і миска також були з воску.
– Ну, бери їж, – сказала бджола.
35. Взяла Катруся воскову ложку, набрала в неї меду, їсть. А мед такий солодкий, такий смачний, що вона не помітила, як і шматочок ложки відкусила.
36. От коли наїлася, от коли наласувалася меду Катруся! До несхочу!.. Потім вона посиділа трохи, подумала і згадала про Василька.
– Ой, лишенько! Та це ж він, бідолашний, бігає скрізь та шукає мене, а я й забула про нього.
37. Шкода стало Катрусі Василька. Підхопилася, виглянула у скляне віконечко та як загукає з усієї сили:
– Васильку! Васильку! Я осьдечки!
38. І... прокинулася. Бо, бачте, все це — і про квітку, і про бджолу, і про мед – їй приснилося.
39. Василько, коли Катруся розповіла, який приснився їй сон, теж хотів, щоб і йому таке приснилося. Та Василькові таке не сниться, бо його не люблять квіти. Він їх шаблею своєю січе. А Катруся береже, доглядає квіти.
40. Але якщо Василько та й усі хлопці будуть робити так, як вона, Катруся, то, може, і їм присниться такий сон. Звичайно, присниться.

Іван Сенченко

Виконай завдання 1–18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Хто головний герой твору? (Вибери одну відповідь.)
  - а) Марічка
  - б) Василько
  - в) Катруся
  - г) бджола
2. Визнач жанр твору. (Вибери одну відповідь.)
  - а) оповідання
  - б) легенда
  - в) казка
  - г) притча
3. Якось Катруся сказала товаришу:
- Давай гратися в..... (Вибери одну відповідь.)
  - а) піжмурки
  - б) козаків - розбійників
  - в) квача
  - г) море хвилюється
4. Як звали хлопця, з яким Катруся гралася в піжмурки? (Вибери одну відповідь.)

- а) Сашко
- б) Василько
- в) Іван
- г) Валентин

5. Коли дівчинка заснула, то почула що.... (Вибери одну відповідь.)

- а) до неї обзивається Василько
- б) Катрусю гукає додому мама
- в) до дівчинка обзивається ніжно-блакитна квітка
- г) її звуть друзі

6.Що відчувала дівчинка в наведених ситуаціях? Заверши кожне речення словом, яке найточніше передає її емоційний стан.

Коли Василько заховається, то Катруся відчувала _____.

Коли дівчинка побачила ніжно-блакитну, красиву-прекрасиву квітку, то відчула _____.

7. Перечитай абзац 9. Як ти вважаєш, Катруся почала меншати чи квітка стала великою? Чому ти так вважаєш? Запиши свою думку.

---

8. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді?	
	Так	Ні
Ніжно-блакитна квітка запропонувала дівчинці сховатися від Василька.	Так	Ні
Катруся, сидячи в квітці, гірко плакала.	Так	Ні
Катрусі було дуже кривдно від того, що Василько її швидко знаходив під час гри в піжмурки.	Так	Ні
У квітці пахло чимось неприємним.	Так	Ні
Катрусю налякала бджола, яка залетіла в квітку.	Так	Ні

9. Яка тема твору? (Вибери одну відповідь.)

- а) розповідь про вередливу дівчинку
- б) розповідь про здійснення мрії хоча б уві сні.
- в) розповідь про дитячі ігри
- г) розповідь про бджілок

10. Продовж наведені твердження, покликаючись на твір.

1. Катруся дуже хотіла заховатися від Василька під час гри в піжмурки, тому що _____

2. Квітку можна вважати добродушною, оскільки _____

11. Яка подія, на твою думку, є кульмінацією у творі?

12. Пронумеруй події, про які йдеться в тексті.

Подія	Послідовність подій у творі
Катруся в гостях у бджілки.	
Василько грає з Катрусею в піжмурки.	
Дівчинка опинилася в квітці.	
Дівчинка розказує про свій сон Васильку.	
Катруся засинає.	

13. Як ти розумієш заголовок твору «Що приснилося Катрусі»? Запиши щонайменше два можливі пояснення цього заголовка.

1. _____

2. _____

14. Як, на твою думку, Василько ставиться до Катрусі? Напиши свої міркування, підтвердивши їх доказами з тексту (абзац 12).

_____

_____

15. Як бджола відреагувала на присутність Катрусі в квітці? (Вибери одну відповідь.)

а) Злякалася її.

б) Захотіла вкусити дівчинку.

в) Доброзичливо поставилася до неї.

г) Почала виштовхувати її з квітки.

16. Познач одне правильне твердження.

а) Будиночок у бджоли залізний з продовгуватими дверима-входом і з пластмасовим невеличким віконечком. Сам він червоний-червоний, а дашок чорний.

б) Будиночок у неї дерев'яний з продовгуватими дверима-входом і з скляним невеличким віконечком. Сам він червоний-червоний, а дашок зелений.

в) Будиночок у неї дерев'яний з квадратними дверима-входом і з скляним великим вікном. Сам він синій-синій, а дашок зелений.

г) Будиночок у неї скляний з продовгуватими дверима-входом і з дерев'яним невеличким віконечком. Сам він жовтий-жовтий, а дашок червоний.

17. Чому, на твою думку, Катрусі стало шкода Василька (абзаци 36, 37)?
Запиши свої міркування.

---

18. Наведи два підтвердження з тексту на доказ того, що бджола гостинно прийняла Катрусю у себе вдома (абзаци 30-35).

1. _____
_____
2. _____
_____

Варіант 23

Прочитай текст (числа позначають частини тексту) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

ЩАСЛИВИЙ ДЕНЬ

1. Сьогодні у мене день народження. Хіба ж є дні, кращі за цей? Мене вітатимуть вдома, в школі, бабуся пиріг до класу принесе – пригощати моїх однокласників. Юлія Нилівна неодмінно за щось хороше похвалить. Для мене заспівають пісеньку про крокодила Гену.
2. А в неділю зйдуться до нас мої друзі – Сергійко, Ромка, Наталка, будемо веселитися, скільки заманеться.
3. По дверях ляпають долоньки. Це Оля, моя сестричка, намагається відчинити двері. Гуде в замкову шпаринку:

— Мишко, ау!

4. Мама вмовляє її:

– Зачекай, Олечко, нехай Мишко поспить.

5. Сьогодні мені на другу зміну. Деякий час, доки до школи прибудовують новий корпус, ми навчатимемося після обіду. Можна й поніжитися в ліжку. Але мені зовсім не хочеться вилежуватися в такий день.

– Я не сплю! – гукаю. – Заходьте!

Двері розчиняються. Нікого не видно.

6. І раптом з-за дверей викочується опецькувате цуценя. Хтось підштовхнув його до мене. Воно падає на бік, задирає догори передні лапи. Дивиться на мене чорними очицями. Живе! Справжнісіньке!

7. Хіба може таке бути, щоб мені на день народження подарували цуценя? Таке трапляється тільки в книжці про Карлсона й Малюка.

8. Безліч разів я канючив: купіть цуценя! Хоча б на двох із Сергійком — один день воно поживе в нього, другий у мене. Та ліпше було мені про це й мови не заводити...

9. І ось — цуценятко! Я кидаюсь до нього, хапаю на руки. Воно не виборсується, мабуть, утямило, що тепер — моє!

10. Мама й Оля причаїлися за дверима, в шпаринку підглядають. Я одразу здогадався, біжу до них, цілую.

Мама каже:

– Татові дякуй. Примчав з відрядження удосвіта і цуценя привіз...

11. Тато на роботі. Коли він прийде, я подякую йому сто разів! Вибігаю на балкон, піднімаю цуценя високо вгору — дивиться всі! А воно не скавулить, не боїться, таке гарне, смирененьке цуценятко.

12. І тут на подвір'ї знялося ревище. Я здригнувся, ніби хтось зненацька підкрався до мене й дав штовхана. Хіба можна сьогодні плакати, в такий день?!

Мені взагалі якось не по собі, коли хто плаче. Якщо рюмсаєш сам, то знаєш чого.

13. А от чому обливається слізьми інша людина? Коли плачеш сам, то певен, що тебе невдовзі пожаліють, допоможуть. А іншу людину? Хто пожаліє її, хто pomoже?

14. Пускаю цуценя на підлогу, хутко натягаю спортивну форму — і гайда на подвір'я.

15. Плаче Катя. Вона стоїть посеред дитячого майданчика, поруч — її молодші братик і сестричка. Вони допомагають їй рюмсати.

– Ти чому, Катько, плачеш? — питаю дівчинку.

16. Вона відповідає не одразу, ще кілька хвилин реве щосили, тоді вгамовується й понуро мовить:

– Я стрічку нову загубила. Тільки вчора купили. Всі куці обнишпорили — ніде нема.

17. Через якусь там стрічку я нізащо не став би плакати. Але Катю я розумію: всі в нашому будинку знають, що мама її сварить за найменшу дрібницю.

18. Я мчу додому, налітаю на маму.

- Катька стрічку загубила! Онде в дворі плаче. Буде їй дома!..
19. Мама дістає з шафи стрічку – широку, в клітину, шелестливу. Це найперша Олина стрічка.
20. Я за ту стрічку й біжка до Каті. Та вона тільки зиркнула на неї і в руки не взяла.
- Зразу видно, що не моя, моя – блакитна...
21. Що робити? Галопом – до Наталки, моєї однокласниці. Ходити до неї, хоча ми в одному під'їзді живемо, я соромлюся.
22. Але ж людина плаче – і я забуваю про той сором. Наталка витягає всі свої стрічки, серед них є блакитні. Тепер ми йдемо до Каті разом.
23. Катя бере одну стрічку.
- Ця схожа... – одразу повеселішала вона.
24. Як гарно, коли сяє сонечко, кружеляють хмарки в ясному небі і ніхто-ніхто більше не плаче. І цуценя дибуляє по квартирі. Бабуся приготувала смачний обід. І батьки в мене такі чудові, і друзі в класі, і Юлія Нилівна. Ще й день народження у мене сьогодні!
25. Найщасливіша я в світі людина!

Майя Фролова

*Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до інструкції та тексту.
Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.*

1. Хто є оповідачем твору? (Вибери одну відповідь.)
    - а) Мишко
    - б) Катька
    - в) Мама
    - г) Оповідач – учасник подій, який усе бачив.
  2. Про яке свято розповідає головний герой твору? (Вибери одну відповідь.)
    - а) День народження мами
    - б) День народження друга
    - в) День народження сестри
    - г) День народження головного героя
  3. Як звати головного героя оповідання і яке в нього свято? (Запиши)
-
4. Яка найбільша мрія була у хлопчика?
    - а) Мати цуценя.
    - б) Гарно вчитися.
    - в) Спілкуватися з друзями.
    - г) Допомогати бабусі.
  5. Кого подарували Мишкові на день народження? (Вибери одну відповідь.)
    - а) Кота
    - б) Цуценя
    - в) Папугу
    - г) Хом'яка

6. Кому треба подякувати за цей бажаний подарунок? (Вибери одну відповідь.)

- а) Мамі
- б) Друзям
- в) Татові
- г) Каті

7. Попрацюй з текстом (абзаци 6-9). Випиши з тексту слова, які описують цуценя. _____

---

8. Що відчув Мишко, коли до нього підбігло його цуценя _____

почув плач іншої людини _____

---

9. Як ти розумієш фразеологізм «обливається слізьми»? (Напиши) _____

10. Вибери з тексту синоніми до слова «плакати» – _____

---

11. Чому плакала дівчинка Катя? (Вибери одну відповідь.)

- а) Загубила стрічку.
- б) Посварилася з мамою.
- в) Не хотіла йти обідати.
- г) Образилася на Мишка.

12. Хто допоміг Мишкові заспокоїти Катю? (Вибери одну відповідь.)

- а) Мама
- б) Сестра Оля
- в) Однокласниця Наталка
- г) Бабуся

13. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

14. Випиши з тексту речення, яке є головною думкою оповідання. -

---

---

15. До якого жанру належить твір М.Фролової «Щасливий день»?
(Вибери одну відповідь.)

- а) Казка
- б) Оповідання
- в) П'єса
- г) Вірш

16. Пронумеруй події, про які йдеться в тексті.

Подія	Послідовність подій у творі
Ніхто-ніхто більше не плаче.	
Раптом з-за дверей викочується опецькувате цуценя.	
І тут на подвір'ї знялося ревище.	
Катя стрічку нову загубила.	
Наталка витягає всі свої стрічки.	
Воно не скавулить, не боїться, таке гарне, смирененьке цуценятко.	

17. Охарактеризуй Мишка. Вибери кілька слів із запропонованого списку

- Добрий
- Лінивий
- жалісливий
- насмішкуватий
- милосердний
- наполегливий
- справжній друг

18. Чому Мишко вважав себе найщасливішою людиною? Що тобі потрібно для щастя?

Варіант 24

Прочитай текст (числа позначають частини тексту) і виконай завдання до нього. Читаючи, можеш робити потрібні тобі позначки, наприклад підкреслювати, обводити тощо. Пам'ятай, що всі наступні завдання стосуються цього тексту, а тому повертайся за потреби до нього.

СИНИЧКА І КЛЮЧКА ЧЕМПІОНА

1. Василькові подарували синичку.
2. – О, яка гарна! – вигукнув Петрик, побачивши пташку в товариша. – Давай мінятися?! На вертольотика! Як запустиш – сам літає.
– А навіщо вона тобі?
– Так просто, пограюся...
– Це ж подарунок...
– Ну й що? Він же твій – от і розпоряджайся ним, як захочеш.
3. Помінялися, бо Василькові, чесно кажучи, давно кортіло мати вертольотика, який сам літає.
4. Іде Петрик з пташкою, розглядає пір'ячко, гладить по голівці.
– Ей, Петьку! – гукнув Павлик. – Що то в тебе?
– Синичка!
– Давай мінятися! Я тобі – машинку, ти мені – пташку!
– Е, що мені твоя машинка, – відповів неспішно Петрик. – Ось якби за ножика...
– За ножика? Отого, що зелена колодочка? – уточнив Павлик.
– Еге ж...
– Почекай, принесу!
5. Прибіг Павлик, віддав Петрикові ножика з зеленою колодочкою, а синичку забрав.
– А для чого вона тобі? – поцікавився Петрик.
– Дресируватиму!
6. Приніс Павлик синичку додому, посадив її в каструлю, накрив рушником і сидить, спостерігає крізь вузьку щілину: як там вона, у неволі... Звикає?
7. Аж заходить Лесик. Він у сусідній квартирі живе.
– Лесику! – поділився радістю Павлик. – А я синичку дресируватиму! Ох і номер для шкільного цирку придумаю!
– Покажи синичку, – попрохав Лесик.
– В мене клітки поки що нема, то я її в каструлі тримаю.
8. Павлик засунув руку під рушник, спіймав синичку.
– Ось вона!
9. Пташка тремтіла, виривалася з рук.
– Павлику, – тихо сказав Лесик. – Давай мінятися. Що хочеш?
10. Павлик замислився. В Лесика є безліч цікавих речей. І спортивні значки, і ліхтарик, яким можна під водою світити, і запальничка, подібна до пістолета, а ще – хокейна ключка. Брат привіз, нею грав чемпіон світу. Лесик, мабуть, не віддасть ключку. Однак, поміркувавши, все-таки наважився:

– Мінняймося на ключку!

11. Лесик помовчав, роздумуючи. Потім, не промовивши й слова, стрімко попрямував до дверей.

– Не хочеш за ключку, давай за ліхтарика! – крикнув услід Павлик.

12. Та Лесик швидко повернувся. З ключкою. З тією самою, якою чемпіон світу забивав шайби.

– На! – сказав рішуче Лесик.

13. Павлик схопив ключку, про яку давно мріяв, а синичку поспіхом – а раптом передумає товариш! – передав Лесикові.

– А що ти з нею робитимеш? – весело запитав Павлик.

– А нічого, – пролунало вже від порога. – Мурчик поласує...

14. Павлик постояв кілька секунд мовчки, затим буркнув сердито: «Гм, Мурчик поласує...» – і подався з кімнати.

15. Лесика він побачив на балконі. Той тримав пташку в руках, а біля ніг терся котяра Мурчик.

– Ось де ти! – крикнув Павлик, не стримуючи обурення. – Забирай свою знамениту ключку і ... віддай синичку!

16. Лесик широко усміхнувся, підняв руку і розтулив долоні.

За Андрієм Коцюбинським

Виконай завдання 1-18. За потреби звертайся до інструкції та тексту. Позначай відповіді чітко, записи роби зрозуміло й грамотно.

1. Визнач жанр прочитаного твору.

- а) повість;
- б) оповідання;
- в) казка;
- г) повість

2. Визнач кількість головних героїв твору:

- а) один;
- б) два;
- в) три;
- г) чотири.

3. Впиши імена героїв у послідовність «шлях синички до добрих рук»:

_____ ВІЛЬНА ПТАШКА.

4. Що робили хлопці із синичкою:

- а) продавали;
- б) купували;
- в) дресировали;
- г) мінялися.

5. Встанови послідовність подій у тексті:

- Прибіг Павлик, віддав Петрикові ножика з зеленою колодочкою, а синичку забрав.
- Василькові подарували синичку.
- Павлик схопив ключку, про яку давно мріяв, а синичку поспіхом – а раптом товариш передумає! – передав Лесикові.

□ Приніс Павлик синичку додому, посадив її в каструлю, накрив рушником і сидить, спостерігає крізь вузьеньку щілину: як там вона, у неволі... Звикає?

□ Лесик широко усміхнувся, підняв руку і розтулив долоні.

6. З'єднай частини за змістом.

Помінялися, бо Василькові, чесно кажучи,....		– Ось якби за ножика.
– Е, що мені твоя машинка, – відповів неспішно Петрик...		давно кортіло мати вертольотика, який сам літає.
– В мене клітки поки що нема, ...		– Забирай свою знамениту ключку і ... віддай синичку!
– Ось де ти! – крикнув Павлик, не стримуючи обурення...		то я її в каструлі тримаю.

7. Добери свій заголовок до твору.

8. Обери прислів'я, яким можна передати основну думку твору.

а) Життя не має ціни, а воля дорожча за життя.

б) Світ не без добрих людей.

в) На тобі, Гаврило, що мені неміло.

9. Поділи текст на частини за абзацами та запиши назви частин (одну частину написано)

Номери абзаців	Назва частини
	Основна частина

10. Прочитай абзац 16. Як ти вважаєш, чому Лесик усміхнувся? (Використовуй слова «Я вважаю», «тому що»)

---

11. Що відчув...

Петрик, побачивши пташку в товариша _____

Павлик, почувши слова Лесика про Мурчика _____

---

12. Що з наведеного відбувалося насправді? (Обведи потрібну відповідь у кожному рядку.)

Подія	Це було насправді?	
Василькові подарували щиглика.	Так	Ні
Петрик віддав за пташку літачок.	Так	Ні
Павлик приніс пташку додому, посадив її в каструлю.	Так	Ні
Лесик швидко повернувся з ключкою.	Так	Ні
Лесик широко усміхнувся, підняв руку і розтулив долоні.	Так	Ні

13. Чи боялася пташка? Доведи свою думку словами тексту.

---

14. На які предмети була обмінена пташка? Продовж ланцюжок обміну.

Синичка → _____ → _____ → _____

15. Як ти думаєш, чи віддав би Лесик пташку Мурчику? Чому він так сказав Павлику?

---

16. З'єднай репліки з мовцями

Давай мінятися?! На вертольотика!		Павлик
Я тобі – машинку, ти мені – пташку!		Василько
Це ж подарунок.		Лесик
Мурчик поласує.		Петрик

17. Чи сподобалася тобі кінцівка тексту? Придумай і напиши власну кінцівку. _____

---

18. Поміркуй і напиши, що для тебе воля.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Богданець-Білокаленко Н. І. Хрестоматія для 4 кл. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12069/1/Verstka_xrestomatiya.pdf
2. Зображення. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/19026/>
3. Нестайко В. URL: Принцеса Іванна.
<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=2793>
4. Рекомендації щодо формування читацької компетентності учнів на рівні початкової освіти. URL: <https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2022/10/chyt-gram-24-10-22.pdf>
5. Шиян Леонід. Пригоди Босмінки. URL: <https://cutt.ly/kwy2ObgE>
6. Фролова Майя. Щасливий день. URL: <http://bibliokid.if.ua/>